

Medicus

Nr. 1-3 (896-898)
IANUARIE-MARTIE 2017

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Legăm fire de mărțisor și le prindem în piept oamenilor dragi. Purtăm Primăvara în suflet și-n priviri ca un simbol al renașterii și al unui nou început. Suntem pe alocuri nostalgici, dar, totodată, dornici de noi experiențe. Să prindem fiecare clipă, să înverzim și să înflorim asemeni

naturii! Să lăsăm uitării lungile seri de iarnă, care trebuie să rămână acolo undeva, în amintiri. Să dezbrăcăm grijile și să scoatem din dulap speranțe noi, curaj și înțelepciune. E primăvară! E vremea oportunităților pentru a construi un viitor mai luminos!

**Ion Ababii, rector,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.,
academician al AȘM**

Stimată comunitate universitară,

Odată cu sosirea celui mai așteptat și dorit anotimp, Vă aducem rămurile de bună dispoziție și buchețele de fericire! Vă dorim să aveți parte de inspirație în activitatea de zi cu zi, cât mai multe forțe și voință. Fie ca soarele să vă alinte cu splendoarea lui, iar mireasma florilor ce îmbobocesc să vă încarce cu energia și pofta lor de viață.

Dragi femei,

Acest anotimp vă este dedicat în totalitate și nu în zadar. Voi sunteți simbolul vieții și al frumuseții. Voi sunteți Primăvara. Vă îndemnăm să păstrați aceeași inocență și același echilibru ce vă caracterizează. Să fiți mereu sănătoase, pentru că de voi depinde totul...

Lumea în care trăim pare a fi una dominată de bărbați - ei conduc, ei dictează, ei sunt pretutindeni. Dar adevărul este că aparținem în totalitate femeilor - pentru că ele sunt rațiunea de a fi, ele reprezintă liniștea, ele dau sens cuvântului „acasă” chiar și când nu mai sunt printre noi. Iată de ce, trebuie să prețuim fiecare clipă petrecută alături de ele. Dăruți-le flori, dăruți-le zâmbete, dăruți-le timp...

*Cu drag de Mărțisor,
Vă dorim multă sănătate
și liniște sufletească
alături de cei dragi!*

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

Optometria - o nouă
specialitate la
USMF „Nicolae Testemițanu”

p. 2

Anul Nicolae Testemițanu

Interviu cu Nadejda Olaru
- sora lui Nicolae Testemițanu

p. 3

Cercetare

Elogiu adus academicienei
Natalia Gheorghiu

p. 4

Grant japonez
pentru modernizarea
echipamentului medical

p. 6

Cooperare internațională

Implant cohlear pentru zece
copii din Republica Moldova

p. 7

Relații publice

De Ziua Mondială a Sănătății -
O Jucărie aduce bucurie!

p. 8

Studentii în acțiune

Cinci mediciști -
finaliști ai programului
„Burse pentru Viitorul Tău”

p. 9

8 Martie

Ce-și doresc femeile
USMF Nicolae Testemițanu
de 8 Martie?

p. 10

Lauri meritoși

Laboratorul de inginerie
tisulară și culturi celulare:
realizări și perspective

p. 11

Univers sportiv

Turneul internațional
de badminton la USMF
„Nicolae Testemițanu”

p. 12

**Guvernul Republicii
Moldova a aprobat, în data
de 22 februarie curent, Planul
național de manifestări dedica-
te Anului Nicolae Testemițanu.**

Potrivit acestuia, pe
parcursul anului 2017, Uni-
versitatea de Stat de Me-
dicină și Farmacie „Nicolae
Testemițanu” va organiza o
serie de activități științifice,
culturale și sportive dedicate
celei de-a 90-a aniversări de
la nașterea savantului și medi-

Planul național de manifestări dedicate Anului Nicolae Testemițanu – aprobat

cului ilustru, în semn de înaltă
apreciere pentru contribuția
remarcabilă în dezvoltarea
învățământului superior me-
dical și a sistemului de sănăta-
te. În acest context, Departa-
mentul Comunicare și Relații
Publice a elaborat logoul Anul
Nicolae Testemițanu.

Printre acțiunile planifi-
cate se numără organizarea
Congresului al IV-lea al speci-
aliștilor în domeniul medicinei
sociale și managementului sa-
nitar, conferințelor științifice
în diverse domenii și a lecțiilor
publice, publicarea articolelor
aniversare, precum și vernisa-
rea expozițiilor fotografice și
de carte.

Nicolae Testemițanu este
o figură proeminentă a medi-
cinei autohtone, fiind cunos-
cut ca un savant și pedagog
iscusit. În perioada anilor
1959-1963 a deținut funcția
de rector al Institutului de Stat
de Medicină din Chișinău, as-
tăzi Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie „Nicolae
Testemițanu”, care din anul
1990 îi poartă numele. Între
1963 și 1968 a fost ministru al
sănătății, remarcându-se prin
modernizarea și consolidarea
patrimoniului sistemului de
sănătate, asigurarea cu ca-
dre medicale, perfecționarea
formelor și metodelor de or-
ganizare a asistenței medicale

acordate populației. Ulterior
a fost numit șef al Catedrei
de medicină socială, pe care
a condus-o până la ultima su-
flare. Sub conducerea Domniei
Sale a fost elaborat conceptul
de asigurare a populației rura-
le cu asistență medicală speci-
alizată, apreciat cu Premiul de
Stat în domeniul științei și teh-
nicii. I-a fost conferit titlul de
Om Emerit, iar post-mortem
– cel de academician.

Mai multe detalii gă-
siți pe pagina Anul Nicolae
Testemițanu de pe portalul in-
formațional universitar: <http://usmf.md/despre-universitate/in-vizita-la-usmf/anul-nicolae-testemitanu/>

Optometria – o nouă specialitate la USMF „Nicolae Testemițanu”

Optometria este o nouă specialitate ce ar putea fi studiată la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, grație unui proiect susținut de Guvernul Norvegiei. Proiectul ar prinde contur în cazul în care Nomenclatorul specialităților, unde a fost inclusă această disciplină, va fi aprobat de către Guvernul Republicii Moldova. Tinerii ar putea studia Optometria din septembrie 2017, în cadrul Facultății de Medicină nr. 1.

Pe marginea acestui subiect a avut loc o întrevedere la care a participat o delegație din Norvegia și reprezentanții administrației USMF „Nicolae Testemițanu”. Rectorul Ion Ababii și-a arătat disponibilitatea de a realiza cu succes acest proiect, însă a atenționat partenerii norvegieni privind unele aspecte care trebuie ajustate de comun acord. De asemenea, a fost pusă în discuție și curricula specialității asupra căreia au lucrat experți din Norvegia împreună cu cei de la Catedra de oftalmologie a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Irene Langeggen de la Colegiul Universitar Norvegia de Sud-Est, a menționat că Universitatea noastră are o bază materială foarte bună și specialiști în oftalmologie cu experiență, fapt ce va facilita implementarea cu succes a proiectului. Totodată, expertul a promis că țara pe care o reprezintă va finanța programul de studii în Optometrie. În plus,

tinerii care vor alege să studieze în acest domeniu vor avea posibilitatea să facă un stagiu practic în Norvegia în primul și în cel de-al

III-lea an de studii. Pentru suplirea numărului de specialiști care vor preda această specialitate se vor desfășura o serie de mobilități

care vor asigura necesitățile în instruire și cercetare.

Pe lângă faptul că confecționează ochelari, optometrul este cel care are în vedere îngrijirea primară a vederii, efectuând testarea acuității vizuale și determinarea dioptriilor, fără a pune diagnostice sau a prescrie tratament pentru potențiale afecțiuni oculare. El evaluează viciile de vedere și face trimitere la serviciile oftalmologului. Conform Nomenclatorului, această specialitate însumează 240 de credite, este destinată programului de licență și are o durată de 4 ani. Profesia de optometrist este recunoscută în Nomenclatorul de meserii din România și la nivel european prin Consiliul European de Optică și Optometrie.

onoare să participe la prima manifestare de amploare consacrată memoriei marelui om al neamului nostru, Nicolae Testemițanu - un bun prilej de

Ziua internațională a femeilor și a fetelor din domeniul științei

În data de 11 februarie curent, pentru al doilea an consecutiv, femeile și fetele din domeniul științei au marcat ziua lor profesională. Această zi a fost stabilită de Adunarea Generală a ONU din 20 decembrie 2013, care a adoptat rezoluția

niul de cercetare. În acest fel se face un apel către toate țările să acorde atenție problemei existente, să determine motivele pentru care există aceste diferențe de gen de integrare în domeniul științei, tehnologiei și inovației, precum și să

„Știință, tehnologie și inovare pentru dezvoltare”, prin care s-a recunoscut accesul egal al femeilor și fetelor de toate vârstele la realizările și dezvoltarea științei, tehnologiei și inovării ca o garanție a egalității de gen în acest domeniu.

Doi ani mai târziu, proiectul de rezoluție privind Ziua internațională a femeilor și a fetelor din domeniul științei a fost acceptat pentru dezbateri și revizuit de către reprezentanții statelor membre ale ONU. În data de 22 decembrie 2015, la următoarea sesiune plenară a Adunării Generale a ONU, a fost adoptată rezoluția privind instituirea *International Day of Women and Girls in Science*.

Scopul principal al acestei zile este de a realiza o schimbare calitativă în procesul de integrare a femeilor și a fetelor în știință. Experții în cercetare au identificat un anumit dezechilibru între bărbați și femei privind participarea în dome-

organizeze un program de activități pentru femei și fete în mediul de cercetare.

Celebrarea anuală a acestor zile vine să atragă atenția asupra problemei participării femeilor în activitatea de cercetare, în special pentru a sărbători realizările în domeniul științei, tehnologiei și inovării și a încerca prin toate mijloacele să asigure principiile egalității și a elimina toate formele de discriminare bazate pe gen în domeniul științei. Și, totodată, de a încuraja depunerea eforturilor pentru antrenarea tinerelor în progresul științific și a tehnologiilor inovatoare, garantându-le dreptul egal de a participa în activitatea de cercetare.

În acest context, aducem sincere felicitări tuturor doamnelor și tinerelor cercetătoare din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” și le dorim sănătate, noi forțe creatoare și cât mai multe performanțe în activitatea științifică.

Anul Nicolae Testemițanu marcat și la Drochia

Anul Nicolae Testemițanu este marcat nu doar la Chișinău, dar și în toată țara. În data de 28 februarie 2017, în incinta Bibliotecii Publice Raionale Drochia „Iulian Filip”, în contextul marcării a 50 de ani de activitate a avut loc un eveniment de comemorare a ilustruului savant și medic - Nicolae Testemițanu. La organizarea manifestării a participat și Biblioteca Științifică Medicală a Universității noastre, care a venit cu o expoziție de carte intitulată „Nicolae Testemițanu – un nume devenit simbol”, cu o expoziție de fotografii și un film despre viața și activitatea Domniei Sale.

„A vorbi despre un om la trecut, riști să fii criticat de cei care l-au cunoscut, a vorbi despre o persoană la prezent, este același risc de a fi în discordanță cu cel despre care vorbești”, astfel și-a început discursul Petru Ababii, șeful Secției Culturale a raionului Drochia, care a mai menționat că: „Testemițanu este glorificat și astăzi și va rămâne viu prin acei discipoli pe care i-a format de-a lungul timpului în Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, prin profesorii pe care i-a format, prin pacienții pe care i-a tratat, prin tot ce a făcut în întreaga sa activitate - de medic, profesor, șef de catedră, rector, ministru al sănătății și, nu în ultimul rând, ca om”.

Prezentă la eveniment, Olga Cernetchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ al USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că, atât pentru Universitate, cât și pentru Biblioteca Științifică Medicală este o

onoare să participe la prima manifestare de amploare consacrată memoriei marelui om al neamului nostru, Nicolae Testemițanu - un bun prilej de

a-i aduce un omagiu pentru tot ceea ce reprezintă astăzi. „Numele lui Nicolae Testemițanu a devenit astăzi un nume narativ, deoarece multe școli, spitale și străzi îi poartă numele, nume, care perpetuă în timp. Totuși, cea mai mare mândrie ar fi fost, pentru Domnia Sa, să cunoască că, din anul 1990, Universitatea îi poartă numele”.

Profesorul universitar Tudor Grăjdianu, discipolul lui Nicolae Testemițanu, a vorbit despre activitatea științifică a renumitului savant.

„Un savant adevărat rămâne un simplu om, iar memoria lui e păstrată de generații”, a menționat Alexandru Lavric, directorul Muzeului USMF „Nicolae Testemițanu”, care a făcut referire și la un citat potrivit căruia - învingătorii nu renunță, iar cei ce renunță nu pot deveni în-

vingători, subliniind că Nicolae Testemițanu n-a renunțat nicicând.

„Dacă unim cu linii drepte patru puncte de pe harta Moldovei, de la Pererita lui

Grigore Vieru până la Alivenii Vechi ai lui George Enescu, de la Ochiul-Alb al lui Nicolae Testemițanu până la Ipotești ai lui Mihai Eminescu, vom căpăta un patruleter al harului divin, patruleterul marilor figuri ale neamului, spațiul fertil al spiritualității românești”, a spus Minodora Șonțu, directorul Centrului de Sănătate din Ochiul-Alb. A fost vecina lui Nicolae Testemițanu, fapt pentru care a depănat amintiri din copilărie, vorbind despre baștina care-i păstrează cu sfințenie memoria și din care a pornit în lume ca să atingă culmi de nebănuț în reforma medicinei, în lupta pentru idealurile sacre.

Aducem mulțumiri Olesei Dobrea, șef secție Automatizare tehnologii de bibliotecă, BSM, pentru informații și fotografii.

Primul congres al studenților farmaciști

În perioada 4-7 mai 2017, Asociația Studenților Farmaciști din Republica Moldova va organiza primul congres al studenților farmaciști, care se înscrie în șirul evenimentelor consacrate personalității lui Nicolae Testemițanu.

Forumul va avea genericul *Innovation and Creativity in Pharmaceutical Practice and Research* (Inovare și creativitate în practica și cercetarea farmaceutică) și se va desfășu-

ra în incinta Blocului didactic nr. 2 (str. Mălina Mică, 66).

La eveniment sunt invitați să participe studenți, rezidenți și tineri farmaciști atât din țară, cât și din străinătate. Lucrările prezentate în cadrul manifestării științifice vor fi publicate în *Revista Farmaceutică a Moldovei*.

Pentru mai multe detalii accesați: <http://pharmaciststudentscongress.usmf.md/>

Interviu cu Nadejda Oлару – sora lui Nicolae Testemițanu

Pentru că suntem la început de primăvară - Anul Nicolae Testemițanu și pentru că ne bate la ușă frumoasa sărbătoare de 8 Martie, ne-am gândit că ar fi o bună ocazie să-l cunoaștem pe Nicolae Testemițanu dintr-o altă perspectivă, și anume cea a familiei. Sora, Nadejda Oлару, ne-a împărtășit din amintiri care reușesc să emoționeze cu adevărat... Despre Nicolae Testemițanu, altfel...

- Stimate Doamnă Oлару, cum Vi-l amintiți, copil fiind, pe Nicolae Testemițanu?

- Nu mi-l amintesc chiar de mic, pentru că eu sunt ultima în familie, iar el a fost printre primii. Noi 8 am fost, dar trei au de-

cedat de mici. Acum, dintre toți numai eu am mai rămas... Din copilărie îl cunosc mai mult din povestirile mamei, pentru că era plecat la învățat. Până la 14 ani am fost acasă, în Ochiul Alb era școala de 7 clase, apoi am plecat și eu la învățătură la Baraboi. Îmi povestea mama și tata despre frații mai mari. Le duceau dorul extraordinar... Erau veșnic cu gândul la dâșii.

- Ce vă povesteau despre fratele Nicolae? Era un copil năzbătios sau dimpotrivă unul cuminte?

- Bunica-i zicea mamei: *Băiatul ăsta al tău va fi om mare! El o să aibă o soartă aparte!* Avea ea careva vederi... În traistă Nicolae își punea cartea, ceva de mâncare pentru amiază și un *țolișor* mic. O acuratețe încă de micuț a observat bunica... Cartea o învelea, o proteja - nu o punea niciodată lângă mâncare. Iar *țolișorul* îl așternea jos, nu se așeza pe pământul gol. Într-adevăr dacă stau acum să mă gândesc, cu dragostea aceea de părinți, de frați, de surori, de oamenii din jur - el a fost atins cu totul altfel de Dumnezeu. A fost un copil model. După școala din satul natal a mers să-și facă studiile la Baraboi. Apoi a venit războiul... După război a mers la Bălți, la Liceul „Ion Creangă”. Mulți din colegii Nanului Nicolae, că noi așa îi spunem că era mai mare, au devenit șefi de catedră, medici-șefi de spitale... El a fost un lider, opta pentru disciplină, pentru învățătură, mai puțin pentru șotii, dorea ca învățătorii să fie stimați.

- În mare parte acestea se datorează părinților. Ce valori vă însuflau? Vă mai revin în memorie povețele lor?

- Cinstiți să fim și cu adevărul în suflet! Vara, în vacanță, în concediu, băieții veneau acasă și lucrau câmpul. Și fratele mai mic, Petre, s-a făcut tot medic la

insistența lui Nicolae Testemițanu. Țin minte tata cum spunea: „Ei, Nicolae l-a luat pe Petrică la învățat... Ce să fac eu, dragul tatei, dacă rămân numai cu fetele?”.

- „Patria începe la pragul casei părintești,” spunea Nicolae Testemițanu. Cât de legat era de casă, de familie?

- Foarte tare... În vacanțe neapărat o săptămână o programa să meargă la Ochiul Alb cu toată familia. Îi atrăgea și pe ceilalți să fim acolo toți împreună. Era foarte atașat de părinți. În anul 1977 mama a decedat, suferea de tensiune arterială, până atunci țin minte el o lua la Chișinău, avea grijă de dânsa, o mai trata. Veșnic îi părea că nu a făcut suficient pentru părinți... Și acum este un aragaz de prin 1958, și el spunea: „De ce nu ne-am gândit mai înainte să-i aducem aragazul ca să nu mai fie nevoită să-și încălzească apa la cuptoraș...”. Regreta că a făcut prea puțin... Dar avea o dragoste pentru toată lumea, față de copii, de tineri, dar mai ales pentru oamenii în vârstă. Tremura când vedea că au lipsuri și încerca să-i ajute. Îi plăcea când venea tineretul la învățat. Avea speranța că prin învățătură se va ridica nivelul, în special la țară. El spunea: „Tineretul care o să învețe este viitorul nostru!”

- Despre activitatea marelui Nicolae Testemițanu cunoaștem, dar cum era în relația de zi cu zi cu femeile din viața lui și nu numai?

- Avea o stimă extraordinară. Pentru mama și pentru surori, oriunde mergea în deplasare aducea neapărat câte ceva. Era cu mare credință în Dumnezeu, și când revenea aducea câte o bucăciță de biserică - o cruciuliță, o iconiță...

Tare își făcea griji pentru nora lui, când o întâlnea îi spunea „Hai, vino să mănânci oleacă și du-te și te odihnește”. El știa că trebuia să aibă copil, dar, din păcate, nu a ajuns să-și cunoască niciun nepot și nicio nepoțiță. Săruta mâna nu doar la femeile mai în vârstă, dar și la femeile tinere.

- Care este cea mai frumoasă amintire pe care o aveți legată de fratele Nicolae?

- A fost pentru mine ca o Duminică... Întotdeauna am avut o plăcere deosebită să-l am alături. Locuiam în cămin și nu se jena să ne viziteze - venea să felicite copiii cu ziua lor de naștere, împreună cu soția - Nana Liusea. A avut mare noroc de soție... Ea a fost rusoaică, dar a fost un om atât de înțelegător și cu o gândire atât de logică, l-a susținut în toate. Și soacra lui a fost o femeie foarte deșteaptă și care îl stimula foarte mult.

Acum am mult timp și meditez, noaptea nici nu pot să dorm,

stau și mă uit la fotografii, îmi amintesc...

- Dacă mai era în viață credeți că situația din țară și, în special, din sistemul de sănătate ar fi fost altfel? Pentru că marea majoritate a celor care l-au cunoscut a rămas cu ideea că a plecat mult prea devreme și mai avea încă multe de spus și de făcut...

- Acum se întoarce parțial la tot ce dorea el să facă... Cu ambulatoriile pe care le-au pregătit în echipă, pentru care au luat Premiul de Stat, el dorea binele - ca oamenii de la țară să aibă parte de același nivel de deservire medicală. Multe clădiri funcționează și astăzi. Nu a reușit să facă multe din ce a vrut... Intenționa să creeze spitale mari în regiuni ca să nu meargă lumea doar la Bălți și Chișinău. Când vor avea nevoie oamenii din sate, din raioane - să fie spitalele acelea amenajate cu de toate și cu specialiști. Își dorea să fie drumuri în sate și mașini sanitare... El spunea „La noi în sate ar trebui să fie trei locuri pentru a ține sufletul și organismul omului sănătos: biserica, ca o cetate a sufletului; ambulatorul medical pentru a-i învăța pe oameni cum să-și păstreze sănătatea și nu de a-i trata; și școala”. El înțelegea că prin învățătură, prin păstrarea sănătății și prin curățarea sufletului - oamenii o să ajungă la un nivel mult mai înalt și mult mai frumos. Cu regret, noi

ne-am dus atât în urmă... Nu sunt eu persoana care să dea o notă, dar o simțim aici la noi peste tot. Chiar m-am minunat că ministrul sănătății spune că se planifică crearea a 9 spitale regionale. Păi, hai să ne amintim, că Nicolae Testemițanu, cu 31 de ani în urmă, a propus treaba asta. De atunci erau implementate toate... Eu nu critic, dar mă doare sufletul pentru că a muncit toată echipa lui, iar lucrarea lor a fost recunoscută la nivel de Uniune Sovietică, pentru că au hotărât că e cu perspectivă. Unde eram noi în acești 30 de ani dacă se implementau toate?! Mult a rețut el pentru toate lucrurile care nu se făceau cumsecade.

- Peste ani, multe lucruri sunt uitate, iar atunci când vorbim despre personalitățile de o asemenea anvergură se cam pierd contururile realității - mai ales atunci când, din dorința de a se declara „contemporani lui Testemițanu”, vin cu aprecieri și detalii oameni care nu l-au

cunoscut sau nu i-au fost deloc aproape.

- În opinia Dvs. cum ar trebui să și-l amintească posteritatea? Cine a fost, de fapt, Nicolae Testemițanu?

- El a făcut foarte multe lucruri... Se bucura ca un copil... Când a organizat Spitalul la Ochiul Alb, mulți au criticat că a fost transferat Spitalul din Mihăileni. Atunci le-a explicat la toți și a fost înțeles: „Statul nu ne dă bani să facem sanatorii, dar noi, hai să facem spital în Ochiul Alb pentru că nu este, iar din clădirea Spitalului din Mihăileni o să facem sanatoriu pentru toate satele din jur: Baraboi, Ochiul Alb, Nicoreni ș.a.” Și așa s-a făcut.

lubea copiii... Se ducea des la casa de copii - îi cuprindea, îi netezea și făcea fotografii cu ei. Multe lucruri, nici nu poți să le spui pe toate. Îmi pare rău că ne-am despărțit atât de repede.

Era de o sensibilitate aparte. Îi plăceau foarte mult animalele, în special caii și câinii. Pe când Nanu Petre păștea vacuța și cărlanii, el ducea caii și câinii pe imas. Ne povestea mama un caz, când un cal, în timp ce încerca să se apere de un câine, l-a lovit la picior, în regiunea femurală, pe fratele Nicolae, care avea vreo 10 ani (eu încă nu eram pe atunci). A stat o perioadă cu piciorul fixat și pentru că era vară i-a fost amenajat un pat afară, sub nuc. Dragostea animalelor era nemărginită pentru el. În fie-

după care, pe toți câți eram acolo, ne mobiliza la lucru prin ogradă. Să facem ordine la părinți.

Când eram mai mică visam să mă fac pedagog. Tata îmi spu-

nea „Dragul tatii, du-te la Medicină. Uite că Nicolae spune că este facultate pentru copii. Acolo ai să fii și doctor și pedagog, și ce-ai să vrei”. Într-adevăr așa a fost... Eu am făcut Facultatea de Pediatrie. Am lucrat ca pediatru infecționist. Am predat mulți ani și la Școala Medicală.

- Formați o adevărată generație de medici...

- Mulțșori suntem. Inițiatorul a fost Nanul Nicolae. Medici au devenit și soția lui și copiii, fratele Petre, eu și o soră, de la sora mai mare - nepotul și copiii săi, alți câțiva nepoți și nepoate, feciorul meu... Am face o clinică întreagă (râde)...

Am venit cu o inițiativă să lansăm o diplomă de excelență în cinstea lui Nanu Nicolae la Liceul din Ochiul Alb (pe atunci era liceu, acum nu mai este din insuficiență de copii). Nu învățatura pe mine mă interesa, dar anume comportamentul copiilor, educația omului. Recent am găsit un articol scris de Eminescu în care afirma că în clasele primare se formează fundamentul caracterului omului, acolo nu se face știință. La asta mă gândisem atunci - să voteze elevii și să-l aleagă pe unul din clasă care merită această diplomă, pentru comportament. Este al cincilea sau al șaselea an de când există aceste diplome și se oferă la sfârșit de an școlar.

- Era un bun orator?

Vorbea fără hârtie. Își făcea notițe și își punea în buzunar, chiar la lecții, dar nu-și permitea să citească. Avea un vocabular foarte frumos, învățat de la profesorii din Liceul din Bălți, care aveau studii peste hotare: în Franța, Germania ș.a.

- Ce credeți că le-ar fi dorit femeilor acum, în ajun de 8 Martie?

- Sănătate și fericire în familie!

Interviu realizat de Alina Timotin

Sursa foto: www.testemitanu.info

Curios!

Bucatele preferate: răciturile, sarmalele, plăcintele, brânza de oi și murăturile (în special merele murate).

Culoarea preferată: albastru întunecat (care a devenit peste ani culoarea reprezentativă a Universității noastre).

Elogiu adus academicienei Natalia Gheorghiu

Chirurgia pediatrică ocupă un loc aparte în domeniul chirurgiei generale, iar cele peste 900 de operații realizate anual de medicii specialiști de la Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova sunt o dovadă elocventă în acest sens. Cele mai multe intervenții sunt întreprinse în vederea înlăturării tumorilor maligne, urmate de infecțiile abdominale și tumorile benigne.

În chirurgie toate operațiile au același grad de dificultate, deoarece chiar și o hernie sau o apendicită poate să dea complicații majore, iar măiestria chirurgului este un factor esențial în prevenirea sau combaterea acestora. De multe ori, cele mai grave cazuri sunt preluate din raioane, unde pacienții au făcut complicații severe și sunt aduși de urgență la Institutul Mamei și Copilului (IMC). Acolo, deseori medicii chirurgi intră în sala de operație la ora 9:00 și, în cel mai bun caz, ies la 16:00. Totuși, ziua lor de muncă continuă cu urgențele, fiind nevoiți să opereze și noaptea.

Potrivit academicienei Eva Gudumac, șef catedră Chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică a USMF „Nicolae Testemițanu”, de-a lungul timpului, chirurgii pediatri au atins mai multe succese. Pe parcursul ultimilor doi ani, grație investigațiilor științifice realizate, nu s-au înregistrat cazuri de mortalitate în peritonite, pneumonii distructive sau osteomielite.

În mare parte, profesiona-

lismul și sacrificiul chirurgilor pediatri se datorează celei care a fondat această ramură în țara noastră, regretata academiciană Natalia Gheorghiu, care este un model pentru toate generațiile

de medici chirurgi. Pentru a continua frumoasele tradiții în chirurgia pediatrică, un accent tot mai mare se pune pe instruirea tinerilor specialiști, care participă la toate operațiile și sunt asistați de membrii catedrei.

Pentru a aduce un omagiu acad. Natalia Gheorghiu, chirurgii pediatri s-au reunit în data de 4 februarie curent în cadrul unei conferințe științifice cu genericul „Complicațiile postoperatorii în chirurgia pediatrică”, ediția a XVI-a.

Manifestarea științifică a fost deschisă de acad. Eva Gudumac, care a adus un elogiu în amintirea „Doamnei de fier” din chirurgia pediatrică. „Acest nume ține la nivel chirurgia din Republica Moldova, acest nume ne menține la un nivel cu chirurgia internațională, prin acest nume suntem astăzi ceea ce suntem, datorită acestui nume

părinții ne încredințează sănătatea copiilor și noi îi tratăm cu mare responsabilitate”, a afirmat profesorul Eva Gudumac, făcând referire la Natalia Gheorghiu, cea care a creat primul curs, a fondat

prima clinică și prima catedră de chirurgie pediatrică din țară.

Despre școala chirurgiei pediatrie a vorbit și Valentin Țurea, directorul general al IMC, care a amintit de profesorii săi, de la care a preluat atât cunoștințe teoretice și practice în domeniul medicinei, cât și modelul de comportament și atitudine, fapt pentru care le este profund recunoscător și le poartă o mare cinste.

Evenimentul consacrat marșării a 16 ani de la trecerea în eternitate a Nataliei Gheorghiu a fost organizat de Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică, în parteneriat cu Asociația Chirurgilor Pediatri din Republica Moldova, Centrul Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică „Academician Natalia Gheorghiu” și cu suportul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

Bilanțul Lecturilor de iarnă

În ultimii ani, chirurgia din Republica Moldova a evoluat într-o direcție pozitivă din perspectiva dezvoltării specialității după noile standarde. Totuși, în ceea ce privește intervențiile chirurgicale lucrurile progresează sau regresează în dependență de situația sistemului de sănătate din țară și de bolile cel mai frecvent întâlnite în rândul populației. În continuare se atestă un deficit în asigurarea sălilor de operații și a spitalelor cu utilajele și consumabilele necesare. Un impediment major este și lipsa specialiștilor în chirurgie – în unele raioane au rămas doar câte 2-3 chirurși, care încearcă să facă față solicitărilor.

Pentru a dezbate cele mai stringente probleme din domeniul pe care îl profesează zi de zi, dar și pentru a realiza un schimb de bune practici, chirurgii din Republica Moldova și-au dat întâlnire în cadrul Lecturilor de iarnă desfășurate la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. La eveniment au participat atât specialiști din capitală, cât și din raioanele țării. Ediția din acest an a fost consacrată ilustrului chirurg Pavel Bîtcă, care a fost un novator al chirurgiei vasculare și a tractului digestiv din RM.

Olga Cernetchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării

în învățământ al USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că Lecturile de iarnă reprezintă cea mai longevivă formă de educație medicală continuă la Universitatea noastră și este deosebită prin faptul că abordează atât aspectele științifice și practice, cât și cele didactice în patologii chirurgicale. Prorectorul a ținut să sublinieze importanța educației medicale continue, de care ar trebui să beneficieze specialiștii la fiecare 5 ani, iar chirurgii o dată la doi ani. Aceasta reprezintă atât o necesita-

regretatului chirurg a venit și academicianul Gheorghe Ghidirim, care a vorbit despre calitățile umane și profesionale ale învățătorului său, accentuând în special erudiția și polivalența profesională a Domniei Sale.

Președintele Asociației Chirurgilor *Nicolae Anestiadi* din RM, Evghenii Guțu, șef catedră Chirurgie generală-semiologie nr. 3, a subliniat că medicina, și în special chirurgia, evoluează foarte rapid în ultima perioadă. Iată de ce, aceste întruniri reprezintă o platformă de abordare a celor

te, cât și o obligație stipulată în legislația Republicii Moldova.

Organizatorul Lecturilor de iarnă, Vladimir Hotineanu, profesor universitar la Catedra de chirurgie nr. 2, a fost cel care a dat start manifestărilor științifice. Discipolul a expus câteva file din biografia profesorului Pavel Bîtcă, punctând cele mai importante realizări. Cu un elogiu în adresa

mai recente metode de intervenție în chirurgie.

În acest an, Lecturile de iarnă s-au axat pe trei subiecte principale: chirurgia vasculară, ulcerul gastro-duodenal și complicațiile postoperatorii în chirurgia abdominală. Startul evenimentului a fost dat în data de 23 ianuarie, când a fost inaugurat basorelieful regretatului profesor Pavel Bîtcă. *Detalii în pag. 11.*

Noi standarde în acordarea primului ajutor în politraumatisme

Pentru prima dată în Republica Moldova a fost introdus un nou program de instruire în domeniul suportului vital avansat în traume – Advanced Trauma Life Support (ATLS). Astfel, Moldova devine cea de-a 64-a țară, unde este integrat programul ATLS, și se estimează că, odată cu aplicarea acestui concept în sistemul național de sănătate, rata mortalității va scădea cu 30%.

În acest context, o echipă acreditată, constituită din 6 formatori internaționali și 4 autohtoni, au instruit 16 medici de la noi din țară (chirurși, traumatologi, anesteziologi, medici de urgență) cum să aplice ATLS în situații critice, exersând stabilizarea politraumatizatăului critic pe manechine și simulatoare de fidelitate înaltă. Instruirea a inclus scenarii clinice ale diferitelor stări critice în traumatisme cu rezolvarea acestora prin algoritmi de diagnostic și tratament. Totodată, participanții au demonstrat cum se fac inciziile pe abdomen, la gât sau cum se scoate lichidul din abdomen. Ulterior ei au analizat și au acționat prompt în diverse cazuri clinice pe pacienți standardizați, rol jucat de către colegi de la Institutul de Medicină Urgentă care au simulat diferite stări critice în traumatisme. Fiind repartizați în echipe a câte 4 persoane, medicii au încercat să le acorde primul ajutor, fiind monitorizați și evaluați de experți.

La eveniment a fost prezent și Gheorghe Rojnovanu, prorector pentru activitate științifică al USMF „Nicolae Testemițanu”, șef catedră Chi-

urgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi”, care, după o instruire în Marea Britanie, a obținut statutul de formator în ATLS. Potrivit profesorului universitar, ATLS este un concept conform căruia toți specialiștii care acordă primul ajutor medical vorbesc aceeași limbă. „Indiferent de specializarea pe care o au în Departamentul de Urgență, în

stările critice, toți specialiștii pot asista un politraumatizat critic, folosind același standard de acordare a asistenței medicale”, a precizat prof. Gheorghe Rojnovanu.

Coordonatorul european al proiectului, dr. Bassell El-Osta, a menționat că implementarea noului program de instruire ar duce la micșorarea cazurilor de deces și a complicațiilor în urma accidentelor, care, în opinia lui, sunt foarte multe în țara noastră.

Bob Winter, director de program, unul dintre formatorii internaționali care au organizat această instruire în țara noastră, a accentuat că este impresionat de Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală. Expertul a declarat că Moldova este a șa-

sea țară din Europa unde este implementat programul ATLS în managementul pacientului critic.

Coordonator național în aplicarea acestui program în Republica Moldova este Gheorghe Croitoru, profesor universitar la Catedra de ortopedie și traumatologie a Universității noastre, director

al Departamentului Traumatologie-Ortopedie de la Institutul de Medicină Urgentă, președinte al Asociației Traumatologilor-Ortopedi din Republica Moldova. Potrivit specialistului, adoptarea programului ATLS de țara noastră va contribui la sporirea profesionalismului medicilor în acordarea primului ajutor în politraumatisme și la scăderea mortalității survenite în cazurile de urgență.

Pentru prima dată la o asemenea instruire a participat și Ion Ghircave, medic rezident în anul III la specialitatea Ortopedie și traumatologie, care a declarat că fiecare dintre experți posedă tehnici și o tactică individuală de a aborda o situație critică, iar grație acestui format a reușit să preia

foarte multe din experiența lor.

Cursul este util atât pentru medicii de urgență, cât și pentru paramedici, pompieri, dar și pentru simplii cetățeni care sunt nevoiți să acorde primul ajutor în situații critice. În multe țări, este o cerință obligatorie ca fiecare specialist în chirurgie, traumatologie și ortopedie, urgențe medicale, să urmeze acest program de instruire și să obțină diploma respectivă, iar la fiecare 5 ani să meargă să o reconfirme.

Cursul de instruire în domeniul ATLS s-a desfășurat în perioada 6-10 februarie 2017 și a fost organizat de către Asociația Traumatologilor-Ortopedi din Republica Moldova în colaborare cu USMF „Nicolae Testemițanu”. Ulterior, vor fi organizate mai multe instruirii de acest gen, cu scopul de a forma cât mai mulți medici apti de a aplica ATLS în Moldova.

Primul pas în dezvoltarea acestui proiect a fost realizat în iunie 2016, când 16 medici din Republica Moldova au fost formați ca instructori în Marea Britanie, astfel încât aceștia să aplice și să ofere instruirii în țara noastră.

Partenerii acestui program sunt: Ambasada Marii Britanii în Republica Moldova, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, Centrul pentru Educație și Conferințe al Queens Medical Centre, Spitalul Universitar din Nottingham, Ministerul Sănătății al RM, USMF „Nicolae Testemițanu”, Institutul de Medicină Urgentă din Chișinău.

Sănătatea bărbatului – semnale de alarmă

Medicii specialiști în urologie și andrologie bat alarma în ceea ce privește sănătatea bărbatului. Potrivit statisticilor, 60% dintre bărbați nu utilizează nicio metodă de contracepție, se atestă o prevalență a ejaculării precoce și a patologiei urinare joase, cauzată de prostatită sau adenom. Facto-

rii care determină aceste afecțiuni, de cele mai multe ori, sunt: vârsta, modul de viață, igiena ș.a.

Despre aceste subiecte, dar și despre metodele de diagnostic și tratament au vorbit medicii urologi și andrologi în cadrul unei conferințe științifice cu genericul „Aspecte urologice ale sănătății bărbatului”. Conferința a fost moderată de profesorul Adrian Tănase, șeful Catedrei de urologie și nefrologie chirurgicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, care a prezentat și câteva recomandări referitor la standardele de diagnostic și tratament și la protocoalele clinice naționale.

Emil Ceban, prorector pentru activitate clinică al Universității noastre, a fost cel care a deschis seria prezentărilor cu un omagiu adus regretatului Nicolae Testemițanu, căruia îi este consacrat anul 2017. Totodată, profesorul Ceban a prezentat auditoriului un studiu privind adenomul de prostată.

Despre sănătatea bărbatului

în Republica Moldova a vorbit conf. univ. Ion Dumbrăveanu, care a prezentat date statistice îngrijorătoare referitor la evoluția anumitor boli și a făcut apel la comunitatea urologilor și andrologilor prezenți la eveniment să caute în comun soluții pentru redresarea situației.

La eveniment a fost prezent și Denis Butnaru, absolvent al Universității noastre, care în prezent este șef de secție și vicedirector la Universitatea de Medicină „I. M. Secenov” din or. Moscova, Rusia. Conferențiarul universitar a prezentat cele mai noi tehnologii de diagnostic al maladiilor bărbatilor, în special ingineria tisulară, care este abordată în cadrul instituției pe care o reprezintă. Expertul s-a aflat timp de o săptămână în Republica Moldova și a participat la mai multe operații plastice la Clinica de Urologie din cadrul Spitalului Clinic Republican.

Manifestarea științifică este prima din seria evenimentelor dedicate *Anului Nicolae Testemițanu* și a fost organizată de Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, în parteneriat cu Universitatea de Medicină „I. M. Secenov” din or. Moscova, Societatea Urologilor din Republica Moldova, Societatea de Andrologie și Sănătate Sexuală din Moldova.

Conferința științifică In memoriam Profesorul Valeriu Ghereg

În data de 15 februarie curent, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a desfășurat conferința științifică cu participare internațională în memoriam Profesorul Valeriu Ghereg. Întrunirea studenților, rezidenților și a tinerilor cercetători în anesteziologie și terapie intensivă a devenit o frumoasă tradiție de comemorare a profesorului universitar și a medicului ilustru - Valeriu Ghereg, care a fost specialist principal anesteziolog-reanimatolog netitular al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, președinte al Societății Științifice a Anestezio- gilor și Reanimatologilor din RM, vicepreședinte al Comisiei de atestare a specialiștilor în anesteziologie și reanimatologie pe lângă Ministerul Sănătății al RM.

Manifestarea a fost deschisă cu un itinerar biografic

al regretatului său predecesor, prezentat de Serghei Șandru, șef catedră Anesteziologie și reanimatologie nr. 1, subdiviziune didactică care poartă numele renumitului profesor.

Sub conducerea profesorului Valeriu Ghereg, dr. hab. șt. med., și-au trasat calea în știință 11 discipoli, dintre care patru și-au susținut tezele de doctor în științe medicale. Atitudinea deosebită față de obligațiile sale profesionale, experiența bogată de viață și activitate, erudiția și tactul de pedagog înăscut i-au adus regretatului profesor stima și dragostea binemeritată din partea prietenilor, colegilor, studenților, rezidenților și, în-deosebi, a miilor de pacienți pe care i-a smuls, în sensul cel mai direct al cuvântului, din ghearele morții. Redutabilul specialist a înșușit și a promovat metode contemporane de diagnostic și tratament în domeniul anesteziei și terapiei intensive, care au fost aplicate

în clinicile, în spitalele municipale și raionale ale țării.

Rezultatele cercetărilor științifice și-au găsit reflectare în peste 200 de lucrări științifice și didactice de o valoare inestimabilă, printre care: 3 manuale, 12 indicații metodice și un film didactic pentru studenți și rezidenți. Grație Domniei Sale, pe parcursul anilor au fost dezvoltate relații de colaborare și de prietenie între specialiștii anesteziologi moldoveni și cei de peste hotare (România,

Israel, Franța, Rusia, Germania, SUA).

La manifestare a fost prezent și Gabriel Gurman din Israel, invitat special, care a vorbit publicului despre câteva aspecte din activitatea de cercetare desfășurată în anesteziologie și reanimatologie. Printre acestea se numără: analiza complexă a funcției cardio-pulmonare la pacienții cu ventilație mecanică continuă, tratamentul complex al traumatismului cranio-cere-

bral grav și asociat, managementul pacienților cu stări critice, diagnosticul și tratamentul complicațiilor în pancreatita acută, diagnosticul și tratamentul sindromului de durere, utilizarea tehnologiilor informaționale moderne în procesul de instruire în domeniul anesteziologiei și reanimatologiei.

La finalul conferinței participanții au concluzionat că, anestezia se efectuează strict conform situației pacientului, iar serviciul anesteziologului nu se încheie odată cu intervenția chirurgicală, ci este responsabil de soarta bolnavului și în perioada postoperatorie. Educația anesteziologică include și interesul medicului pentru evoluția stării de sănătate a persoanei operate pe termen lung, deoarece pot surveni unele complicații nedorite.

Totodată, în cadrul simpozionului au fost prezentate mai multe teme de cercetare, precum: *Evoluarea durerii*

prin prisma simțurilor fundamentale, Erori de medicație în anestezie, Presiunea intra-abdominală la pacientul critic oncologic, Complicațiile postoperatorii la pacientul cu apnee obstructivă, Cauzele amănării intervențiilor chirurgicale programate: studiu descriptiv, bidirecțional, prezentată de Eugen Corețchi, rezident în anul I la Anesteziologie și reanimatologie. Tânărul medic va fi sponsorizat de familia Ghereg pentru a participa la Congresul Național al Societății Române de Anestezie și Terapie Intensivă, care va avea loc în perioada 10-14 mai 2017, în Sinaia, România.

Experții în domeniu au apreciat drept „cel mai bun raport științific” - comunicarea *Cauzele amănării intervențiilor chirurgicale programate: studiu descriptiv, bidirecțional*, prezentată de Eugen Corețchi, rezident în anul I la Anesteziologie și reanimatologie. Tânărul medic va fi sponsorizat de familia Ghereg pentru a participa la Congresul Național al Societății Române de Anestezie și Terapie Intensivă, care va avea loc în perioada 10-14 mai 2017, în Sinaia, România.

Cerințe și priorități în organizarea studiilor superioare de doctorat

Conducătorii de doctorat din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la o primă instruire privind actualitățile în organizarea studiilor de doctorat în corespundere cu noile prevederi legislative. Evenimentul s-a desfășurat în data de 1 februarie curent și a avut drept scop informarea participanților referitor la Codul Educației și Regulamentul privind organizarea studiilor superioare de doctorat. Cel mai important aspect discutat în cadrul acestui curs a vizat efectuarea tezelor de doctorat în cotutelă cu partenerii internaționali ai USMF „Nicolae Testemițanu”.

Reuniunea a fost deschisă de Ion Ababii, rectorul Universității, care a menționat că schimburile de experien-

Europeană. În discuție au fost puse parteneriatele care pot fi dezvoltate, în baza acordurilor deja existente sau a celor potențiale, la inițiativa conducătorilor de doctorat. Departamentul va oferi suport în legalizarea parteneriatelor în cercetare, fiind puse la dispoziție Acordul-cadru, disponibil în 4 limbi și Convenția de cotutelă, dezvoltată în parteneriat cu Departamentul Știință.

Olga Tagadiuc, directorul Școlii doctorale, a informat audiența despre prevederile legislative privind organizarea studiilor superioare de doctorat. Totodată, conducătorilor le-a fost prezentată metodologia admiterii la studiile de doctorat în anul de studii 2017-2018. Conform noilor dispoziții, orice conducător de doctorat este obligat să aplice la

ță și mobilitățile între instituția noastră și partenerii de dezvoltare vor facilita realizarea tezelor în cotutelă, mai ales că aceștia dispun de laboratoare foarte bine dotate și sunt gata să ne ofere tot suportul necesar. Totodată, rectorul i-a îndemnat pe cei prezenți să se informeze despre toate condițiile de realizare a tezelor în cotutelă, să-și analizeze posibilitățile și să întreprindă măsurile necesare pentru a duce demersul la bun sfârșit.

Gheorghe Rojnovanu, prorector pentru activitate științifică, a vorbit despre necesitatea diversificării cercetărilor științifice, în special a tezelor în cotutelă și a proiectelor dezvoltate în parteneriat cu Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” Iași. Prorectorul a specificat că în urma aplicării a 42 de proiecte bilaterale cu România, au fost câștigate trei dintre acestea, iar două sunt în derulare. În acest context, Departamentul Știință va susține orice inițiativă din partea catedrelor, a laboratoarelor sau a cercetătorilor și va oferi consultanță și suport în implementare.

Despre oportunitățile și cerințele privind internaționalizarea studiilor doctorale și a cercetărilor științifice a vorbit Rodica Gramma, șef departament, Departamentul Relații Externe și Integrare

un grant de cercetare, pentru care pot aplica și alți candidați.

Pe lângă prevederile normative și criteriile de obținere a granturilor în cercetare, de la șeful Departamentului Știință, profesorul Ghenadie Curocchin, conducătorii au aflat și despre calitatea de autor a unei lucrări științifice, iar Liubovi Karnaeva, directorul Bibliotecii Științifice Medicale, le-a vorbit despre valoarea Repozitoriului instituțional în promovarea și recunoașterea internațională a realizărilor științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu”. O a doua instruire în acest sens va fi organizată pentru președinții, vicepreședinții și secretarii seminarelor științifice de profil, cei care, de regulă, aprobă temele tezelor de doctorat.

Pe parcursul celor doi ani de activitate Școala doctorală și-a consolidat structura, inclusiv cadrul de reglementare. Primul pas important a fost autorizarea provizorie de către Agenția Națională de Evaluare a Calității în Învățământul Profesional, iar ulterior constituirea organelor de conducere ale Școlii: Consiliul Științific al Consorțiului și Consiliul Școlii doctorale, și înregistrarea conducătorilor de doctorat din toate instituțiile, în număr total de 242.

Oreliștii - preocupați de identificarea noilor tratamente pentru infecțiile respiratorii

Cele mai frecvente maladii ORL sunt infecțiile respiratorii, care constituie 30-40% din adresările la medic. Dintre acestea, rinita alergică este cea mai răspândită infecție respiratorie, ce afectează la nivel global cca 500 de milioane de persoane. În Republica Moldova este întâlnită la 15-20% dintre copii, iar în Europa - la cca 25% din populație.

În data de 17 februarie curent, medicii otorinolaringologi, pediatri și medicii de familie și-au dat întâlnire în cadrul unei conferințe științifice cu genericul *Corticoterapia locală în patologia rinosinusală*. În cadrul manifestării, participanții au fost informați despre metodele noi de diagnostic și tratament în rinosinuzitele acute și cronice, despre recomandările în abordarea procesului de management medical al pacienților cu astfel de afecțiuni, în conformitate cu evidențele în domeniu.

Mihail Maniuc, profesor universitar la Catedra de otorinolaringolo-

gie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a declarat că această manifestare este organizată pentru medicii din republică în scopul familiarizării

La conferință a fost prezent și Andrei Lopatin, președintele Societății de Rinologie din Rusia, care a relatat despre utilizarea corticosteroizilor intranasali în tratamentul rinosi-

cu actualitățile din domeniul infecțiilor respiratorii, iar prezentările au fost realizate în conformitate cu ghidurile și protocoalele internaționale, astfel încât practica medicală din Republica Moldova să fie racordată la aceste standarde. De asemenea, profesorul a vorbit specialiștilor despre cauzele, simptomele și metodele de diagnostic și tratament în rinita alergică.

nuzitelor acute la copii și adulți, precum și despre tratamentul medicamentos al rinosinuzitelor polipoase. Profesorul universitar a abordat și câteva aspecte ce țin de consecințele administrării abuzive a medicamentelor în cazul infecțiilor respiratorii și a îndemnat colegii de breaslă să gestioneze corect tratamentul, astfel încât să reducă numărul intervențiilor chirurgicale.

Infecțiile respiratorii afectează cel mai frecvent căile aeriene superioare: nasul, sinusurile, faringele și laringele, cauzând rinita, sinuzita, otita medie, faringita, amigdalita, laringita ș.a. Căile aeriene inferioare, traheea și bronhiile sunt mai puțin expuse bolii, însă în cazul unei infecții, evoluția simptomelor este mai gravă. În acest caz întâlnim: bronșita acută, pneumonia, emfizemul pulmonar acut ș.a. Principala cauză a infecțiilor respiratorii este contactul direct cu agentul patogen, dar un rol esențial revin și schimbărilor de mediu, modului de viață, precum și utilizării pe scară largă în alimentație a aditivilor alimentari.

Manifestarea științifică a fost organizată de Asociația Științifico-Practică a Otorinolaringologilor din Republica Moldova și Catedra de otorinolaringologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

Workshop privind reabilitarea medicală neurologică

Managementul modern în reabilitarea medicală neurologică a fost genericul unei conferințe științifico-practice, unde s-au discutat relațiile interdisciplinare dintre patologiile coloanei vertebrale abordate din punct de vedere al neurochirurgiei și reabilitării medicale. Tot aici au fost dezbătute aspectele de reabilitare medicală în tratamentul patologiilor coloanei vertebrale a sechelelor AVC și neuropatiilor diabetice prin prisma evaluării clinico-funcționale, mijloace clinico-funcționale în tratamentul patologiilor neurologice.

Workshopul a inclus și examinarea unui pacient cu fractură de coloană vertebrală, care a suferit o operație chirurgicală. În acest caz au fost stabilite obiectivele programului de reabilitare cu selectarea mijloacelor fizio-funcționale pentru facilitarea recuperării postoperatorii, precum cooperarea interdisciplinară, abordarea multidimensională a programelor de reabilitare, utilizarea mijloacelor inovatoare în reabilitarea medicală, cooperare în dezvoltarea strategiilor de asistență medicală.

La conferință desfășurată în data de 9

februarie 2017 au participat 120 de specialiști în domeniul reabilitării medicale, fizioterapie, kinetoterapie, neuro-

de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie

logiei și neurochirurgiei. Manifestarea a fost organizată de Catedra

„Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

Noi direcții de cooperare cu Universitatea din Cernăuți

În zilele de 28 februarie și 1 martie curent, **Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”** a fost vizitată de profesorii I. Godovanet și A. Babenițev de la **Universitatea de Stat de Medicină Bucovineană din Cernăuți (USMBC), Ucraina**.

Oaspeții au avut o întrevedere cu Emil Ceban, prorec-

tor pentru activitate clinică al USMF „Nicolae Testemițanu” și Rodica Gramma, șef departament, Departamentul Relații Externe și Integrare Europeană. Reprezentanții celor două instituții au discutat despre dezvoltarea direcțiilor de cooperare în formarea specialiștilor în domeniul neonatologiei prin utiliza-

rea tehnologiilor de simulare. În acest context, membrii delegației au propus ca un grup de persoane din Ucraina să fie pregătite în cadrul Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, iar Universitatea noastră să le asigure toate condițiile necesare.

De asemenea, s-a examinat și posibilitatea de realizare a tezelor în cotutelă cu cercetători

tor pentru activitate clinică al USMF „Nicolae Testemițanu” și Rodica Gramma, șef departament, Departamentul Relații Externe și Integrare Europeană. Reprezentanții celor două instituții au discutat despre dezvoltarea direcțiilor de cooperare în formarea specialiștilor în domeniul neonatologiei prin utiliza-

rea tehnologiilor de simulare. În acest context, membrii delegației au propus ca un grup de persoane din Ucraina să fie pregătite în cadrul Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, iar Universitatea noastră să le asigure toate condițiile necesare.

De asemenea, s-a examinat și posibilitatea de realizare a tezelor în cotutelă cu cercetători

Fitoterapia în urologie: simpozion

Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în colaborare cu Societatea Urologilor din Republica Moldova, a desfășurat în data de 24 februarie curent, un simpozion cu genericul Tratamentul fitoterapeutic în urologie.

Sedinta a fost deschisă de Adrian Tănase, șef catedră Urologie și nefrologie chirurgicală, care a vorbit despre manifestările științifice din domeniul urologiei care vor fi organizate în anul 2017 atât pe plan național, cât și

spasmolitice, normalizând sistemul imun și ajutând la recuperarea funcției sexuale.

Managementul contemporan în metafilaxia urolitiei recidivante este un studiu efectuat în premieră în Republica Moldova, iar rezultatele au fost prezentate în cadrul simpozionului de profesorul universitar Emil Ceban, prorector pentru activitate clinică, și asistentul universitar Pavel Banov. Cercetătorii au încercat să abordeze factorii favorizanți ai apariției recurenței urolitiei, aportul stresului oxidativ și de-

reglările imunologice în apariția recidivelor urolitiei. Potrivit studiului, cei mai predispuși în dezvoltarea urolitiei în Republica Moldova sunt persoanele de sex feminin (63,3%), din mediul rural (58,1%), cu indicii masei corporale crescute (69,2%), precum și cu prezența procesului inflamator al căilor urinare (36,3%), a infecției urinare (84,7%), dereglărilor sistemului antioxidant și a echilibrului dintre substanțele litogene-antilitogene, care în comun creează un fundament solid pentru recidivarea urolitiei.

Alte teme discutate în cadrul manifestării au abordat tratamentul medicamentos al patologiilor urologice. La eveniment au fost prezenți cca 100 de medici urologi, nefrologi și andrologi din țara noastră.

reglările imunologice în apariția recidivelor urolitiei.

Potrivit studiului, cei mai predispuși în dezvoltarea urolitiei în Republica Moldova sunt persoanele de sex feminin (63,3%), din mediul rural (58,1%), cu indicii masei corporale crescute (69,2%), precum și cu prezența procesului inflamator al căilor urinare (36,3%), a infecției urinare (84,7%), dereglărilor sistemului antioxidant și a echilibrului dintre substanțele litogene-antilitogene, care în comun creează un fundament solid pentru recidivarea urolitiei.

Alte teme discutate în cadrul manifestării au abordat tratamentul medicamentos al patologiilor urologice. La eveniment au fost prezenți cca 100 de medici urologi, nefrologi și andrologi din țara noastră.

Ziua Mondială a Bolilor Rare

De Ziua Mondială a Bolilor Rare, marcată anual în ultima zi de februarie, un grup de studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la un flashmob. În fața Institutului Mamei și Copilului (IMC), medicii au lansat în aer baloane colorate, rostind sloganul: „Prin cercetare se oferă posibilități nelimitate”, susținând ideea că oamenii trebuie să se adreseze medicilor de familie și să prevină bolile, în loc să le trateze.

Ziua a continuat cu o manifestare științifică, unde mai mulți cercetători în domeniu au prezentat comunicări privind: managementul pacienților cu boli rare, strategiile de diagnostic precoce, cardiomiopatiile, tratamentul hemofiliei, diagnosticul și profilaxia patologiilor neuro-musculare ș.a.

Sergiu Gladun, director IMC, a menționat că bolile rare reprezintă o direcție prioritară în strategiile de dezvoltare ale Institutului. În prezent, aici sunt dezvoltate și implementate noi metode de diagnostic și tratament, iar această manifestare prezintă un suport solid pentru cercetarea bolilor rare, dar are și scopul de a sensi-

biliza opinia publică, mediul academic și cel medical.

Prezentă la eveniment, ministrul sănătății, Ruxanda Glavan, a vorbit despre reforma privind accesul pacienților cu boli rare la tratamente compensate în totalitate și despre necesitatea revizuirii registrului de maladii rar întâlnite.

Șeful Departamentului Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu”, Ninel Revenco a făcut o scurtă retrospectivă în istoria bolilor rare și ce s-a întreprins până în prezent în acest domeniu. Iar Natalia Ușurelu, cercetător științific coordonator în cadrul Laboratorului de profilaxie a patologiilor ereditare din cadrul IMC, a declarat că, în ultima perioadă, prin diagnostic și tratament timpuriu se fac pași concreți și reali în diminuarea impactului acestor maladii în Republica Moldova.

În țara noastră, cea mai frecventă boală rară întâlnită la copii este fenilcetonuria, dar în ultimul timp, grație screeningului neonatal, aceasta este depistată și tratată în termen. Printre maladiile rare se mai regăsesc: afecțiunile neuromusculare, amiotrofia spinală, hemofilia, fibroza chistică, malformațiile congenitale ș.a.

Manifestarea a fost organizată de Departamentul Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu”, Societatea de Pediatrie din Moldova, Institutul Mamei și Copilului, Centrul Genetic de Excelență din Republica Moldova și ARC-PKU, sub egida Asociației Interna-

ționale a Bolilor Rare. La eveniment au participat medici pediatri, neuropediatri, neonatologi, neurologi, medici de familie, geneticieni, cadre profesoral-didactice, studenți și rezidenți.

ționale a Bolilor Rare. La eveniment au participat medici pediatri, neuropediatri, neonatologi, neurologi, medici de familie, geneticieni, cadre profesoral-didactice, studenți și rezidenți.

Ziua Mondială a Bolilor Rare este marcată anual în ultima zi a lunii februarie. O boală rară este considerată orice afecțiune întâlnită la mai puțin de 1 din 2000 de persoane. Actualmente se cunosc în jur de 7 mii de boli

dizabilități care afectează calitatea vieții, iar în 9% audiența pacientului fiind complet pierdută. Conform unor statistici britanice 1 persoană din 17 va fi afectată de una din bolile rare pe parcursul vieții, ceea ce se echivalează cu 6-8% din toată populația de pe glob. Săptămânal, în literatura medicală se relatează despre 5 boli rare noi, iar cca 80% sunt de natură genetică.

Grant japonez pentru modernizarea echipamentului medical

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a câștigat un grant oferit de Guvernul Japoniei pentru modernizarea echipamentului medical la Laboratorul de alergologie și imunologie clinică. Circa 83 de mii de dolari s-au oferit în acest sens, fapt ce va contribui la dezvoltarea cercetărilor în alergologie și imunologie, care au drept scop îmbunătățirea metodelor de diagnostic și tratament.

Joi, 2 martie, a avut loc ceremonia oficială de semnare a contractelor pentru implementarea proiectelor finanțate în cadrul Programului de Granturi pentru Securitatea Umană „Kusanone”. La eveniment a participat Excelența Sa, Masanobu Yoshii, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Japoniei în Republica Moldova, rectorul Ion Ababii, precum și reprezentanții altor cinci instituții beneficiare.

Profesorul Ababii a

venit cu aprecieri în adresa guvernului japonez pentru atitudinea și înalta responsabilitate manifestată față de Republica Moldova, atât prin asistența tehnică acor-

dată, cât și prin resursele financiare alocate instituțiilor medicale pe parcursul ultimilor 20 de ani.

La rândul său, ambasadorul Masanobu Yoshii a menționat că guvernul japonez va continua să acorde sprijin Republicii Moldova pentru îmbună-

țătirea serviciilor medicale și pentru educație, contribuind astfel la dezvoltarea economică a țării. Oficialul s-a arătat dispus să viziteze, în viitorul apropiat, cele 6

instituții beneficiare pentru a monitoriza implementarea proiectelor. Prezentă la eveniment, viceministrul sănătății Liliana Iașan a mulțumit ambasadorului pentru suportul acordat țării noastre și a remarcat că este îmbucurător faptul că patru dintre

instituțiile beneficiare fac parte din sistemul de sănătate. Viceministrul și-a exprimat speranța că, în acest fel, proiectele din sănătate vor avea o pondere și mai mare pe viitor.

Programul „Kusanone” a fost lansat în Republica Moldova în anul 2008, iar până în prezent au fost implementate 38 de proiecte, preponderent în domeniile sănătății publice și educației școlare și preșcolare, cu o finanțare nerambursabilă din partea Japoniei de peste 3,3 milioane de dolari. Pentru ediția curentă, costul total al proiectelor este de 400 de mii de dolari. Astfel, de suport financiar vor mai beneficia: Spitalul Raional Briceni (79,994\$), Institutul de Cardiologie (82,650 \$), Spitalul Clinic Municipal „Sf. Arhangel Mihail” din Chișinău (82,289 \$), Liceul Teoretic „Tudor Zaneț” din s. Congaz (73,478 \$) și Primăria s. Ghidighici (42,857 \$).

Mediciștii interesați de un stagiu practic în Germania

În zilele de 28 februarie și 1 martie curent, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a desfășurat procedura de selecție a studenților din anul V de la Facultatea de Medicină nr. 1, pentru un stagiu practic de 2 luni în Lübeck, Germania. Mediciștii au participat la un interviu cu reprezentanții germani: prof. Karl Klotz, dr. Lapshzn, Krestin Voedisch, Marius Koch, Regine Norden, Marlene Reinberger, Tobias Ashone, Brigitte Mueller-Esch și Manfred Lausen.

Rând pe rând, studenții au fost întrebați de experți ce i-a motivat să aplice la acest stagiu și ce abilități doresc să-și dezvolte în Germania. Totodată au fost testați și la capitolul - cunoașterea limbii germane.

Plini de emoții, studenții ne-au mărturisit cât de important este acest stagiu pentru ei. „Este o oportunitate foarte bună de a afla mai multe despre sistemul de sănătate din Germania și de a-mi îmbogăți cunoștințele acumulate aici”, ne-a spus Ana Diaconu. Și medicinistul Oleg Șchiopu s-a

arătat dornic de a efectua un stagiu în Germania pentru a cunoaște mai multe lucruri noi pe care mai apoi să le poată implementa acasă, în Moldova.

Tradiționalul Mărțișor,

prins la pieptul studenților, a trezit curiozitatea oaspetilor, care s-au arătat interesați de a afla mai multe detalii despre această tradiție românească.

Reprezentanții Ambasadei SUA la USMF Nicolae Testemițanu

Reprezentanți ai Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova s-au aflat într-o vizită de documentare la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Gavin Piercy, ofițer pentru afaceri culturale, și Zinaida Wolfington, coordonator afaceri publice, au fost interesați de relațiile de colaborare pe care le are instituția noastră cu statul american.

În cadrul unei ședințe oficiale cu rectorul Universității, prof. Ion Ababii, prorectori, prodecani și alți conducători de subdiviziuni, delegații au fost informați despre parteneriatele viabile dintre Facultatea de Stomatologie și cea de Farmacie cu Universitatea Chapel Hill din Carolina de Nord (din anul 1999), Biblioteca Științifică Medicală cu 12 biblioteci medicale din statul Carolina de Nord (din 2006), Școala de Management în Sănătate Publică cu Școala de Medicină din Virginia de Est (din 2013) ș.a.

Acad. Ion Ababii a subliniat faptul că Universitatea noastră a obținut în decembrie 2016 acreditarea provizorie din partea Consiliului Dentar din

California. Decizia a fost luată după ce, la începutul lunii octombrie, câțiva membri ai Consiliului american s-au aflat la Universitatea noastră într-o misiune de evaluare a Facultății de Stomatologie. Această acreditare va permite ca, din luna septembrie 2017, tinerii din Statele Unite ale Americii să-și facă studiile la USMF „Nicolae Testemițanu” în conformi-

tății academice și vor veni cu propuneri în acest sens. În viitorul apropiat ei vor întreprinde încă o vizită la Universitate pentru a se familiariza cu bazele clinice și centrele universitare, dar și pentru a avea o întâlnire cu medicinștii, în vederea organizării unor traininguri de dezvoltare personală, activități finanțate de Ambasada SUA.

tate cu standardele americane.

Gavin Piercy s-a arătat impresionat de relațiile de colaborare stabilite de Universitatea noastră cu instituțiile americane și a declarat că va contribui, în măsura posibilităților, la dezvoltarea acestora. Oficialii americani vor analiza unele modalități de desfășurare a mobili-

În contextul întreprinderii, rectorul Ion Ababii și-a exprimat recunoștința și considerația pentru suportul oferit de statul american Universității noastre și speră că pe viitor aceste parteneriate se vor extinde, iar susținerea din partea Ambasadei SUA în Republica Moldova constituie o oportunitate pentru fortificarea acestora.

Norvegia în sprijinul creării Spitalului Universitar

O echipă de experți de la Spitalul Universitar din Akershus (AHUS), Norvegia, aflată în vizită la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a împărtășit experiența lor privind fondarea și dezvoltarea Spitalului Universitar din Akershus. Aceasta, în

peților viziunea sa privind dezvoltarea unui spital universitar la cel mai înalt nivel, atât în ceea ce privește structura, dotarea, resursele umane, cât și serviciile pe care le va oferi. Rectorul a menționat că toate reformele care se întreprind astăzi în sistemul național de sănătate sunt realizate cu suportul și consultanța organismelor

Tone Ikdahl s-a arătat interesată de idee și a dat asigurări că va sprijini Universitatea noastră în acest demers, mai ales că au deja experiență în dezvoltarea unui asemenea proiect de la zero.

Aflat pentru prima dată în Republica Moldova, Rune Pedersen, reprezentant al Ministerului Norvegian al Sănătății, a menționat despre colaborarea moldo-norvegiană că este axată pe mai multe reforme, inclusiv cele spitalicești ce se implementează în câteva spitale din RM. Expertul a accentuat că întreaga echipă norvegiană este deschisă pentru a oferi suportul necesar în crearea unui spital la Universitatea noastră.

Vizita oaspeților se înscrie într-un șir de acțiuni dezvoltate în cadrul Memorandumului inițiat acum doi ani între Republica Moldova și Norvegia. Anul trecut, o delegație de la USMF „Nicolae Testemițanu” a întreprins o vizită în Norvegia, unde s-a familiarizat cu structura și condițiile Spitalului Universitar din Akershus.

internaționale, cum ar fi Banca Mondială, Organizația Mondială a Sănătății, iar acest fapt inspiră încredere și în implementarea proiectului privind crearea spitalului universitar.

Vicedirectorul AHUS,

condițiile în care, pentru instituția noastră - crearea unui spital universitar - este un deziderat asupra căruia se muncște de mai bine de doi ani de zile.

Ion Ababii, rectorul Universității a descris oas-

Zece copii din Republica Moldova vor beneficia de un implant cohlear. Această decizie a fost luată în cadrul unei întrevederi între reprezentantul companiei Cohlear România, Sönke Martin, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” Ion Ababii și membrii Catedrei de otorinolaringologie - profesorul universitar Mihail Maniuc și Alexandru Didenco, secundar clinic.

Delegatul român a dat asigurări că va susține acest proiect, oferind zece dispozitive de ultimă generație la

jumătate de preț. De asemenea, Sönke Martin a accentuat importanța vârstei pentru efectuarea unei astfel de intervenții chirurgicale, cea mai indicată fiind cea de 1-2 ani. Totodată, s-a discutat și despre procesul de reabilitare a copiilor după intervenție și rezultatele obținute cu ajutorul implantului cohlear.

Rectorul Ion Ababii a subliniat necesitatea elaborării unui plan de acțiuni, care ar include pași pentru colectarea de fonduri pentru cei 10 copii din țara noastră care sunt potențialii beneficiari

de implant cohlear, identificarea echipei de medici care

va realiza aceste intervenții și stabilirea echipamentului

Lacunele sistemului de sănătate în viziunea unui expert OMS

Charles D. Shaw, expert în cadrul Organizației Mondiale a Sănătății care a realizat un raport de expertiză privind calitatea și siguranța serviciilor medicale din Republica Moldova, a ținut un curs pentru masteranzii Școlii de Management în Sănătate Publică (ȘMSPP) în data de 27 ianuarie curent. Reprezentantul OMS le-a vorbit viitorilor masteri despre problemele pe care le-a identificat în sistemul nostru de sănătate, în spitale, dar și în procesul de comunicare între instituții.

Expertul a pus accent pe politicile din sănătate, pe metodele de organizare, resursele financiare și cele de timp necesare pentru a asigura buna funcționare a sistemului. Pe parcursul cercetării sale, specialistul a confruntat datele obținute cu prevederile protocoalelor clinice naționale. Dat fiind faptul că a depistat anumite neconformități, le-a sugerat masteranzilor să contribuie la ameliorarea situației. Expertul și-a argumentat studiul prin mai multe exemple și bune practici din statele înalt dezvoltate.

O altă problemă discutată a constituit bazele de date și utilizarea acestora pentru a simplifica anumite procese birocratice, în special cele privind internarea și diagnosticarea unui pacient. Vizitând spitalele

din Republica Moldova, Charles D. Shaw a observat că o parte din echipamentul donat țării noastre nu este utilizat, ceea ce

parcursul a șase ani în calitate de director medical la Spitalul general din Bermuda. Este cunoscut pentru ideile inova-

denotă că autoritățile nu administrează eficient resursele materiale și cele financiare.

Într-un final, Charles D. Shaw a propus 10 viziuni pentru dezvoltarea sistemului de sănătate din Republica Moldova și a venit cu 39 de recomandări care vor facilita acest proces.

„Expertul a prezentat o viziune nouă asupra managementului calității, un domeniu foarte larg și extrem de important, iar fiecare evaluare care vine din exterior este foarte importantă pentru a face o analiză obiectivă a situației curente”, a menționat prorectorul Oleg Lozan, director ȘMSPP.

Charles D. Shaw și-a făcut studiile în Marea Britanie, este clinician și a activat pe

toare cum ar fi standardele spitalicești, statutul profesiei de medic, standardele de acreditare, auditul clinic și Consiliul canadian pentru acreditarea spitalelor. Domnia Sa a fost unul din cei care a contribuit la fondarea Societății Internaționale pentru Asigurarea Calității (în prezent ISQua), a realizat o serie de publicații și a desfășurat cercetări în colaborare cu OMS, Banca Mondială, Comisia Europeană și a consultat diferite țări în domeniul standardelor de calitate a serviciilor medicale. De regulă, domeniul său de expertiză ține de intervenții tehnice, precum indicatorii de performanță, auditul clinic sau standardele spitalicești și cele la nivelul altor prestatori de servicii medicale.

Internaționalizarea universităților din spațiul francofon

Reprezentanții Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat, în data de 23 februarie curent, la un seminar cu genericul Internaționalizarea universităților din Republica Moldova membre ale Agenției Universitare a Francofoniei (AUF), găzduit de instituția noastră.

În cadrul workshopului a

la moment în țara noastră, dar și posibilitățile de dezvoltare altele noi.

Trainingul a fost moderat de Peter Kruzslac, director administrativ la Universitatea din Seghedin, Ungaria. Expertul este cel care a creat și a implementat pentru prima dată conceptul de internaționalizare la universitatea sa, după care a fost cooptat în cadrul proiectului AUF să extindă acest modul și la alte instituții partenere.

fost realizat un schimb de bune practici în ceea ce privește dezvoltarea proiectelor interculturale în spațiul francofon. Totodată, s-au pus în discuție proiectele care se desfășoară

Peter Kruzslac a declarat că a fost entuziasmat să lucreze cu reprezentanții universităților într-un mediu plăcut cum este USMF „Nicolae Testemițanu” și a menționat că, în spațiul

francofon, întotdeauna relațiile între parteneri sunt eficiente și amicale. Întrunirea pe care a moderat-o a fost una stimulată din punct de vedere intelectual, expertul fiind surprins de dinamismul, angajamentul și entuziasmul colegilor din Republica Moldova.

Potrivit Claudiiei Vișan, responsabil de proiecte, formare, guvernanță și cercetare la Antena AUF, seminarul a fost organizat în contextul proiectului AUF „Fortificarea contribuției instituțiilor membre la dezvoltarea interculturală și la deschiderea internațională” și are drept obiectiv principal inițierea universităților din țara noastră în dezvoltarea unor noi parteneriate. Regula de bază este existența unei componente francofone, cum ar fi o subdiviziune specializată sau desfășurarea unor activități de predare a limbii franceze.

La eveniment au participat reprezentanții departamentelor de relații internaționale de la 8 instituții de învățământ superior din Moldova, precum și responsabili de la Ministerul Educației.

Implant cohlear pentru zece copii din Republica Moldova

necesar. Totodată, rectorul i-a mulțumit companiei Cohlear România pentru suportul oferit și a menționat că acest proiect este o oportunitate frumoasă pentru țara noastră și a dat asigurări că va fi realizat cu succes.

Implantul cohlear este un dispozitiv medical care înlocuiește funcția urechii interne afectate de surditate, permițând copiilor cu pierdere de auz sever-profundă să audă. Porțiunea internă a implantului este poziționată chirurgical în cohlee, în urechea internă,

pe când porțiunea externă (procesorul) este montată în os, în apropierea pavilionului urechii copilului. Procesorul captează sunetele cu ajutorul unui microfon și le transmite către implant, care stimulează electric direct nervul auditiv - producând senzația de auz.

Primul implant cohlear a fost realizat în 1978 în Austria. În România, o astfel de intervenție a fost efectuată în anul 2000, iar costul unui dispozitiv este de 20 de mii de euro.

Flashmob: Stop denigrării Serviciului de Urgență 903

Pe parcursul anului 2016, Serviciul de Urgență a înregistrat peste 6800 de solicitări false, unde echipele 903 s-au deplasat la fața locului, iar pacientul lipsea - astfel fiind induse în eroare. De asemenea, în alte 4391 de cazuri pacienții au refuzat să fie examinați de medici și să li se acorde asistență medicală corespunzătoare. Doar 27,9% dintre solicitările deservite anul trecut au constituit urgențe majore, care au necesitat intervenție imediată. Aceste cifre vorbesc despre o atitudine neglijentă față de misiunea serviciului în Republica Moldova.

În acest context, Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP), susținut de Ministerul Sănătății, a organizat, în data de 8 februarie 2017, un flashmob în fața Blocului didactic central al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În pași de dans și cu multă dispoziție, 40 de elevi de la Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, prin sloganul *Să oprim denigrarea serviciului medical de urgență 903* au îndemnat populația să înceteze discriminarea în adresa acestui serviciu. Astfel, tinerii au încercat să sensibilizeze societatea privind schimbarea atitudinii față de cei care sunt disponibili să intervină la necesitate 24/24 de ore.

Inițial, ei au simulat o situație de urgență, solicitând primul ajutor medical pentru un rănit. La fața locului s-au prezentat mai multe am-

bulanțe, iar după ce pacientul a fost preluat de o echipă de la Serviciul de Urgență 903, elevii au încercat să demonstreze în ritm de dans cât de prompt și eficient acționează specialiștii CNAMUP în cazurile critice.

Totodată, elevii au venit cu diferite mesaje și îndemnuri în ceea ce privește misiunea serviciului, precum: *Stăm de veghe 24/24, Salvăm vieți, Nu efectuăm solicitări false, Păstrați-vă calmul când solicitați ambulanța ș.a.*

În ultima perioadă s-au înregistrat tot mai multe cazuri când Serviciul de Urgență este blamat și acuzat că medicii ajung cu întârziere la solicitări și este pusă în discuție competența lor profesională. Astfel, purtătorul de cuvânt al Centrului Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, Diana Blănuș, a ve-

nit cu explicații: „Serviciul medical de urgență lucrează în condiții extrem de grele și atunci ei merită să fie respectați și apreciați pentru munca lor, și să nu fie blamați, așa cum s-a întâmplat în ultima perioadă”.

Lucrătorii medicali din cadrul acestui serviciu au fost întotdeauna în prima linie, gata să acorde ajutor medical în situații de pericol pentru sănătate. Pentru asta merită respectul, aprecierea și încurajarea noastră. Stop denigrării Serviciului de Urgență 903, a scris Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, într-un mesaj pe rețelele de socializare.

Susținem munca colegilor de la CNAMUP și vă îndemnăm să fim mai vigilenți, deoarece solicitarea nemotivată a ambulanței reduce șansa altor persoane la viață.

De Ziua Mondială a Sănătății – O jucărie aduce bucurie!

Prima zi de primăvară din acest an marchează și startul unei noi ediții a Campaniei O jucărie aduce bucurie! Acțiunea este organizată de Departamentul Comunicare și Relații Publice al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în colabo-

procurarea jocurilor educative. Sunteți așteptați și bineveniți în bir. 117, Blocul didactic central, între orele 09:00 și 17:00 (pauza de masă 12:00-13:00).

De această dată am decis ca jucăriile adunate vor fi oferite copiilor de la o casă de copii, cărora, credem că o jucărie

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”

rare cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină și se va desfășura în contextul Zilei Mondiale a Sănătății, marcată anual în data de 7 aprilie.

În perioada 1-31 martie curent, puteți dona jucării noi sau puteți contribui financiar la

oferită din inimă le va încălzi un pic sufletele.

Campania *O jucărie aduce bucurie!* se află la cea de-a doua ediție. În anul 2015 comunitatea universitară a adus în dar jucării copiilor internați la IMSP Institutul Oncologic din capitală.

Stagiu la Universitatea din Chester

Mobilitățile academice reprezintă o oportunitate de deschidere a noi orizonturi, de formare și dezvoltare a unor relații de colaborare între instituții. Grație proiectelor internaționale astfel de ocazii sunt deschise atât pentru angajați, cât și pentru studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. De această dată, în cadrul Proiectului Erasmus+, în perioada 1-16 februarie au beneficiat de burse la Institutul de Medicină de la Universitatea din Chester, Marea Britanie - Veaceslav Fulga, conferențiar universitar la Catedra de histologie, citologie și embriologie și Alina Timotin, șef adjunct Departamentul Comunicare și Relații Publice, asistent universitar la Școala de Management în Sănătate Publică.

Am rugat stagiarii să ne dezvăluie impresiile lor.

Veaceslav Fulga: „Există localități în care odată ajuns te simți altfel, datorită oamenilor, clădirilor și multiplelor vestigii monumentale, care fac istoria. Așa e Chester-ul, cu o vechime de peste 2000 de ani însoțită liniște, te invită la un studiu istoric, stărnind intrigă în suflet fie cu o bucată de pavaj datată înainte de Hristos, fie cu o sculptură sau casă edificată recent.

Universitatea din Chester are cu ce se mândri: cu localizarea în centrul orașului vechi, cu o activitate de durată, măsurată la cca 150 ani, cu un staff experimentat și foarte prietenos, cu studenți interesați de studiu și multiple activități extracurriculare. Universitatea dată în bină frumos istoric și modernul, cum ar fi clădiri vechi de sute de ani înzestrate cu utilaj ultramodern. Cel care învață aici știe că este dorit, simte că este susținut și ajutat ori de câte ori ar fi necesar.”

Alina Timotin: „Prin astfel de schimburi de experiență reușim să vedem lucrurile dintr-o perspectivă nouă. Universitatea din Chester a reușit să ne impresioneze prin deschidere și profesionalism. Fiecare membru al comunității universitare își cunoaște foarte bine rolul pe care îl are și încearcă să-și îndeplinească misiunea cât mai bine cu putință. Simplitatea cu care se tratează între ei și naturalitatea în acțiuni, ne-a făcut să înțelegem că încă mai suntem influențați de un mod de gândire cam depășit. Cu siguranță, au posibilități financiare mult mai mari, pe de altă parte, însă lipsurile pe care le avem noi în țară ne motivează să fim mai creativi.

Am avut ocazia să discutăm cu rectorul universității, care ne-a vorbit despre intenția de

a fonda către anul 2020 o facultate de medicină care să pregătească specialiști în domeniul medicinei la nivel de licență. Totodată, au fost identificate și unele posibilități de colaborare între instituțiile noastre, care ar putea presupune atât schimb de studenți și personal, cât și realizarea cercetărilor în comun.

Întrunirea cu reprezentanții Departamentului Susținerea și Îndrumarea Studenților a fost una extrem de productivă. Toate acțiunile pe care le desfășoară pentru studenți - de la

consiliere, suport financiar și până la soluționarea problemelor de disciplină - sunt realizate de echipe care au responsabilități foarte clar stabilite. Tinerii beneficiază de cursuri de dezvoltare emoțională, în special în primul an de studii și în sesiuni, care îi ajută să facă față mai ușor stresului din perioada studenției. O atenție deosebită se acordă persoanelor cu dizabilități, care au toate condițiile necesare pentru a beneficia de aceeași calitate a studiilor. Activitățile sportive sunt și ele în prim-plan. Pentru a încuraja studenții să practice sportul - se implementează noi jocuri pentru ei. Un exemplu în acest sens este și *Quidditch*, inspirat din filmul *Harry Potter*, în care jucătorii

utilizează măști „zburătoare” și mingi, și care se bucură de un mare succes în rândul studenților, care probabil se numără și printre fanii peliculei.

Pe de altă parte, în susținerea tinerilor vine și Uniunea Studenților, care reprezintă o adevărată forță, ce le oferă un șir de posibilități de dezvoltare personală prin participare la evenimente, dar și de relaxare, aici le sunt apărute interesele la toate nivelurile. Un accent deosebit este pus pe feedbackul venit din partea studenților. Aceștia își înaintează doleanțele în grupuri de discuție sau pe formulare plasate în boxe special amenajate. Cel mai important este că acțiunile manageriale sunt direcționate spre satisfacerea acestor solicitări, care de regulă contribuie la îmbunătățirea procesului de studii.

Laboratoare dotate cu echipamente performante capabile să asigure procesul de cercetare, auditorii moderne și spațioase, bibliotecă dotată cu resurse diverse, în special electronice, care asigură împrumuturi automatizate de publicații - toate creează în ansamblu condiții de dezvoltare personală și profesională pentru întreaga comunitate universitară.

Dacă vorbim de promovarea instituției, aceasta este realizată de fiecare student și angajat în parte, care sunt susținuți de Departamentul de Marketing și cel de Comunicare Corporativă. Deși eforturile depuse de cei din Chester sunt similare celor pe care le întreprindem la USMF „Nicolae Testemițanu”, ei au avantajul de a avea echipe mult mai mari și resurse financiare și materiale substanțiale.

În linii generale, putem conclud că schimbul de experiență este unul reciproc avantajos, deoarece și englezii au apreciat pe larg informația pe care le-am oferit-o. Ne-a bucurat faptul că profesorii pe care i-am întâlnit au remarcat nivelul înalt de pregătire al rezidenților noștri care se află acum în Chester pentru un program de masterat, și anume: Dorian Sașu, Olga Testemițanu, Irina Ciuracova, Nicolae Luțica, precum și Ana Pasnin (secundar clinic). Sperăm că o dată reveniți acasă, tinerii medici vor contribui la dezvoltarea învățământului superior medical și a sistemului național de sănătate.

Într-un final nu putem veni decât cu încurajări pentru toți cei care doresc să se dezvolte continuu, să crească și să învețe din experiența altor țări - să aplice la programe de mobilitate academică, să iasă din zona de confort și să încerce să-și depășească propriile limite!”

Concurs de fotografii

Anul Nicolae Testemițanu

Departamentul Comunicare și Relații Publice anunță lansarea Concursului de fotografii *Anul Nicolae Testemițanu*, care se va desfășura în perioada **6 martie-6 iunie 2017**. Cele mai bune materiale vor fi vernisate într-o expoziție de fotografie consacrată personalității lui Nicolae Testemițanu, care îl va prezenta publicului din diverse perspective: cea de savant, rector, ministru, profesor și nu numai...

În acest context venim cu îndemnul de a aduna fotografii în care apare Nicolae Testemițanu, din diferite perioade, pe care le puteți prezenta în biroul 117 din Blocul didactic central (după scanarea acestora vor fi returnate deținătorilor). Dacă dispuneți de fotografii în versiune electronică, vă rugăm să le expediați pe adresa de e-mail: relatiipublice@usmf.md (format imagine: .jpg; .jpeg; .png sau .bmp).

Prin oferirea materialelor veți contribui la promovarea numelui ilustrului savant, dar și la consolidarea arhivei foto a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Deținătorul celor mai reprezentative fotografii va obține un premiu în valoare de 500 de lei și un set de materiale promoționale marca USMF „Nicolae Testemițanu”.

Cinci mediciști - finaliști ai programului „Burse pentru Viitorul Tău”

Cinci studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au devenit bursieri ai programului Burse pentru Viitorul Tău, organizat de Centrul de Informații Universitare. Natalia Vișu și Ștefan Crețu, studenți în anul I la Facultatea de Medicină nr.1; Mihail Ivanov și Eu-

tei din cadrul Ministerului Educației, a declarat că a citit cu mare atenție eseurile studenților, remarcând că în acest an au fost mult mai pline de conținut, au exprimat mai bine și mai clar determinarea lor de a reuși în toate.

În ediția curentă a programului de burse au participat 97 de studenți din

Unul dintre bursierii de la Universitatea noastră, Eugen Ursu, a adresat mulțumiri tuturor celor care au făcut posibil acest program: „Suportul acordat ne oferă șansa la o dezvoltare continuă, în procurarea materialelor de studii, participarea la workshopuri și conferințe. Totodată, țin să menționez încrederea pe care ne-ați inspirat-o prin exemplul Dumneavoastră, investind în noi”. O altă studentă, Luminița Șpac ne-a mărturisit că beneficiază de acest program de burse pentru al doilea an consecutiv și nu s-a așteptat să se numere printre câștigători. Tânărul a menționat că și dorește să investească banii primiți în participarea la diverse manifestări științifice și traininguri, astfel încât să acumuleze cât mai multe cunoștințe în domeniul medicinei.

Programul Burse pentru Viitorul Tău a fost lansat în anul 2014 întru susținerea tinerilor dezavantajați din Republica Moldova și este realizat de Centrul de Informații Universitare, cu suportul financiar integral al BC „Moldova Agroindbank” SA. Scopul proiectului este de a asigura accesul echitabil la studii universitare și susținerea materială în obținerea unei instruiți de calitate pentru un viitor sigur tinerilor, care provin din familii social-vulnerabile, din familii cu mulți copii sau sunt orfani, care se află sub tutelă sau sunt cu dizabilități.

Le aducem sincere felicitări câștigătorilor și le dorim noi performanțe în viitor!

gen Ursu, anul III de studii; și Luminița Șpac, studentă în anul II - sunt premianții care vor beneficia de burse anuale în valoare de 6 mii de lei fiecare.

La ceremonia de premiere a finaliștilor, desfășurată în data de 2 martie curent, președintele Consiliului Rectorilor din Republica Moldova, Grigore Belostecnic, rector al Academiei de Studii Economice a Moldovei, a felicitat tinerii îndemnându-i să tindă spre noi scopuri și realizări. Totodată, academicianul i-a încurajat să profite de posibilitățile care le sunt oferite și să acumuleze cât mai multe cunoștințe în domeniul în care doresc să profeseze.

Nadejda Velișco, șef Direcție învățământ superior și dezvoltare a știin-

anilor I-III de studii, de la 14 instituții de învățământ superior din țară. În rezultatul evaluării dosarelor, Comisia de experți independenți a selectat 30 de finaliști, care vor beneficia de burse anuale în valoare de 6 000 de lei fiecare. Alte două burse au fost oferite pentru studenții din anul I de către o fostă bursieră a programului, în semn de recunoștință pentru sprijinul oferit de acest program.

„Burse pentru Viitorul Tău” este un proiect care, în opinia noastră, contribuie la dezvoltarea educației, asigură o dezvoltare durabilă a tinerei generații, care la rândul ei trebuie să aducă plus valoare pentru țara noastră”, a declarat Serghei Cebotari, președintele BC „Moldova Agroindbank” SA.

Seminar de instruire privind bursele Erasmus+

Studenții și rezidenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la un seminar de instruire privind bursele Erasmus+, unde au aflat despre posibilitățile de mobilitate academică de care pot beneficia. Seminarul a avut loc în data de 21 februarie curent.

Invitat special în cadrul acestui eveniment a fost profesorul June Keeling de la Universitatea din Chester, Marea Britanie, care a oferit o informație amplă despre cum poate fi obținută o bursă pentru studii sau stagiul practic la universitatea pe care o reprezintă și a specificat cele trei criterii importante de selectare a candidaților - scrisoarea de motivare, situația academică și nivelul de cunoaștere a limbii engleze (C1 conform CEFR sau min. 6,5 puncte la IELTS). June Keeling a menționat că schimbările sunt extrem de eficiente grație compatibilității celor două universități atât la nivel de structură, cât și de programe.

Pe parcursul vizitei sale, profesorul June Keeling s-a întâlnit cu rectorul Universității noastre, profesorul Ion Ababii, dar și cu alți reprezentanți ai comunității universitare. În cadrul acestei întrevederi s-au discutat posibilitățile

de dezvoltare a parteneriatului între cele două instituții atât prin prisma mobilităților academice, cât și prin realizarea în comun a activităților de instruire și a celor de cercetare. Un accent deosebit s-a pus pe extinderea programelor Erasmus+. Totodată, profesorul Keeling s-a oferit să împărtășească experiența pe care o deține în domeniul nursing-ului în contextul pregătirii pentru fondarea facultății de asistenți medicali la USMF „Nicolae Testemițanu”.

Conform unui acord interinstituțional Erasmus+ între Universitatea noastră și Universitatea din Chester, studenții, rezidenții, personalul academic și cel administrativ pot beneficia de un stagiul în Marea Britanie. În perioada 1-16 februarie curent au participat la un astfel de program conferențiarul universitar Veaceslav Fulga de la Ca-

tedra de histologie, citologie și embriologie și Alina Timotin, șef adjunct Departamentul Comunicare și Relații Publice, asistent universitar la Școala de Management în Sănătate Publică, care au rămas impresionați de experiența trăită și s-au arătat dornici să implementeze cât mai multe din cele învățate acolo (vezi articolul de la p. 8). Totodată, în prezent, patru rezidenți de la USMF „Nicolae Testemițanu” urmează un program de masterat la Universitatea din Chester, iar la sfârșit de martie va fi lansat un nou apel pentru studenți, cercetători și personalul academic.

Universitatea din Chester este a treia cea mai veche instituție de învățământ superior din Marea Britanie, după cele din Oxford și Cambridge. În prezent, aici își fac studiile peste 18 000 de tineri. ■

Curs special de biochimie medicală

În perioada 20-24 februarie curent, profesorul Cristina Catană de la Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațieganu din Cluj-Napoca, România, a ținut un curs de biochimie medicală pentru studenții și rezidenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Circa 30 de tineri au participat la eveniment pentru a afla mai multe informații despre biochimie din experiența și cunoștințele profesorului român. În cadrul lecțiilor au fost abordate diverse subiecte, precum: *introducere în biochimia clinică, factorii ce influențează testele de laborator, studiul enzimelor serice, explorarea biochimică a ficatului, infarctul miocardic, biochimia inflamației, sindromul metabolic, stresul oxidant și biochimia clinică a îmbătrânirii, markerii tumorali* ș.a.

„Am fost foarte interesat să particip. Am aflat multe lucruri pe care nu le cunoșteam”, ne-a mărturisit Eugeniu Mindriș, student în anul VI la Facultatea de Medicină nr. 1. Tânărul a apreciat stilul de predare, informațiile și exemplele aduse de profesorul Catană.

Pasionată de biochimie s-a arătat și Luminița Calaraș, studentă în anul II la aceeași facultate: „Este foarte interesant cum la nivel foarte mic, la nivel de enzimă, poți să ai o boală foarte gravă. Poate cunoștințele

respunzător, nu ținem cu atâta drag acest curs. Sunt atât de receptivi, pot să învețe orice la vârsta aceasta, să se formeze în locuri specializate, să aplice tot ce cunosc și cu mult curaj”.

Menționăm că acest ci-

mele nu sunt foarte aprofundate, dar datorită acestui curs am aflat multe lucruri noi”.

La încheierea cursului, profesorul Cristina Catană ne-a împărtășit din impresiile sale: „Mi-a plăcut foarte mult. Am fost primită cu o căldură sufletească remarcabilă, iar farmecul a fost dat de studenții și rezidenții Dumneavoastră. Dacă nu aveam feedback-ul co-

clu de lecții face parte din activitățile organizate în cadrul Proiectului Licența în Medicină Generală, finanțat de Agenția Universitară a Francofoniei.

În semn de apreciere academică și pentru a asigura susținabilitatea acestor activități, USMF „Nicolae Testemițanu” i-a conferit prof. Cristina Catană - titlul de *Visiting Professor*. ■

O porție de bună dispoziție pentru studenții „înfomețați”

Echipa de studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a clasat pe locul II la concursul gastronomic *Накорми голодного студента, ediția 2017, organizat de publicația Комсомольская правда*.

față de concurenți. Tot pe locul II s-a poziționat și Institutul de Relații Internaționale din Moldova, iar Academia de Studii Economice a Moldovei a încheiat clasamentul.

Virginia Șalaru, prodecan la Facultatea de Medicină nr. 1 a USMF „Nicolae Testemițanu”,

vădă de ingeniozitate și talent”.

Elena Mării, studentă în anul II la Facultatea de Medicină nr. 1, ne-a declarat că echipa pe care a condus-o a fost foarte organizată, iar împreună au avut oportunitatea de a improviza și de a îmbina medicina și bucătăria. Onorat să reprezinte o instituție atât de prestigioasă ca USMF „Nicolae Testemițanu” a fost și coechipierul său - Alexei Antoci, care este anul I la aceeași facultate. Medicinistul a menționat că acest concurs i-a dezvoltat spiritul de echipă.

Participanții au savurat din plin plăcerea competiției - au fost activi la concursurile interactive organizate între probe, au răspuns la întrebări legate de bucătărie și s-au întrecut la mâncat pizza. La final, cu toții au primit cadouri de la sponsorii evenimentului.

Atmosfera a fost animată de: Ratri Music, Cătălina Rusu, Sun Stroke Project, Serj Kuzenkov ș.a.

Concursul gastronomic

Participanții și-au demonstrat abilitățile culinare preparând trei feluri de bucate: o salată, un fel principal și un desert. Pe cât de îndemânatici au fost la mânărea ustensilelor din bucătărie, pe atât de inventivi au fost și la identificarea unor denumiri pentru bucatele preparate. Astfel, echipa medicinistilor a servit membrii juriului cu salata „Avicenna”, cu un „Hot Doc” cald și un desert - „Santé Blanche”. La fel de inspirați au fost și studenții de la celelalte instituții, care aveau în meniu: „Summit-ul legumelor”, „Energizer”, „Prietenie între popoare”, „Visul studentului”, „Gustul victoriei”, „Suflet nebun” ș.a.

Într-un final, prima poziție le-a revenit tinerilor de la Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea de Tehnologie și Management în Industria Alimentară, care s-au detașat vizibil

membru al juriului, a apreciat curajul tinerilor: „Faptul că au avut de gătit cu ingrediente

puține, care erau un pic mai greu de asociat cu bucatele gustoase, a fost un adevărat test pentru participanți, dar într-un final aceștia au dat do-

Накорми голодного студента s-a desfășurat în data de 25 ianuarie, pentru al patrulea an consecutiv. ■

Sondaj

**Dragi Femei,
Ce preferați să primiți de 8 Martie?**

Aprecieri (24%, 24 voturi)

Cadouri (23%, 23 voturi)

Un zâmbet (22%, 22 voturi)

Flori (17%, 17 voturi)

Atenție (14%, 14 voturi)

Voturi: 100

Ce-și doresc femeile USMF Nicolae Testemițanu de 8 Martie?

Potrivit unui sondaj realizat timp de o săptămână pe portalul informațional universitar, femeile de la USMF Nicolae Testemițanu își doresc apreciere! Astfel au răspuns 24% din cele 100 de respondente. Totuși, bătaia este mare și pentru cadouri

- 23% dintre femei ar dori să le primească de 8 Martie, dar însoțite de un zâmbet, flori și atenție. Surprinzătoare sau nu, rezultatele ar trebui să le dea de gândit reprezentanților sexului puternic. Până la urmă este ziua Femeilor și au tot dreptul să fie răsfățate!

Am provocat câteva femei USMF Nicolae Testemițanu la un blitz interviu. Fie că studiază sau activează aici, au fost deschise să ne răspundă scurt la câteva întrebări, care ne-au ajutat să înțelegem ce reprezintă pentru ele de fapt sărbătoarea de 8 Martie.

1. Ce semnifică pentru tine ziua de 8 Martie?
2. Care a fost cel mai frumos cadou pe care l-ai primit în această zi?
3. De ce are nevoie cel mai mult o femeie?
4. Ce le dorești Femeilor de 8 Martie?

Victoria Ciobanu

- ❖ Ziua de 8 Martie e ziua când oficial este comparată femeia cu zilele frumoase de primăvară.
- ❖ Cel mai frumos cadou de 8 Martie a fost dejunul pregătit de tata.
- ❖ O femeie are nevoie să i se spună că e cel mai frumos lucru care s-a întâmplat în viața cuiva.
- ❖ Le doresc femeilor să fie în continuare sensul vieții fiecărui bărbat, să nu înceteze a da viața și să-și păstreze sănătatea într-un menținerea unui genofond bun pentru țara noastră!

Mariana Bujor-Stauceanu

- ❖ Reînviere.
- ❖ Întâlnirea cu viitorul meu soț.
- ❖ Are nevoie de apreciere.
- ❖ Să se iubească!

Viorica Macovei

- ❖ Femininitate.
- ❖ Flori.
- ❖ Atenție.
- ❖ Multă dragoste.

Agafia Lupascu

- ❖ O zi specială în viața fiecărei femei.
- ❖ Un cadou special... A fost în tinerețe...
- ❖ Atenție.
- ❖ Multă înțelepciune și delicatețe!

Tatiana Luca

- ❖ Zi liberă și flori pentru mama.
- ❖ Ghiocel.
- ❖ Trei de „A”: Aprecieri, Atenție, Ajutor!
- ❖ Cât mai puține vizite la medic!

Silvia Stratulat

- ❖ Ziua Mamei.
- ❖ Prima aplicație modelată de fiul meu.
- ❖ Dragoste.
- ❖ Să fie mereu frumoase și fericite!

Galina Dolinschi

- ❖ Frumusețe.
- ❖ Flori.
- ❖ Atenție.
- ❖ Să fie mereu frumoase!

Marina Lavric

- ❖ Ziua mamei.
- ❖ Cele mai scumpe și mai alese cuvinte din partea copilului meu.
- ❖ Atenție, grijă și iubire.
- ❖ Atitudine omenească, înțelegere și pace.

Virginia Salaru

- ❖ Ziua mamei.
- ❖ O floare.
- ❖ Dragoste.
- ❖ În primul rând - sănătate!

Svetlana Cernei

- ❖ Este ziua noastră, a Femeilor!
- ❖ Chiar de 8 Martie am luat locul I la o competiție, și anume - la aruncarea ciocanului (atletică ușoară).
- ❖ Să fie iubită și alintată.
- ❖ În primul rând sănătate, pentru că o femeie sănătoasă e mereu frumoasă, îmbujorată și plină de viață!

Irina Boiciuc

- ❖ 8 Martie - încă un motiv să-i arăt mamei cât de mult o iubesc.
- ❖ Cel mai frumos cadou primit în această zi - un buchet gigantic de lalele galbene.
- ❖ Femeia are nevoie de atenție, susținere și înțelegere.
- ❖ Le doresc femeilor să prețuiască faptul că știu a face lumea frumoasă și să nu uite niciodată ce merită.

Lidia Cracea

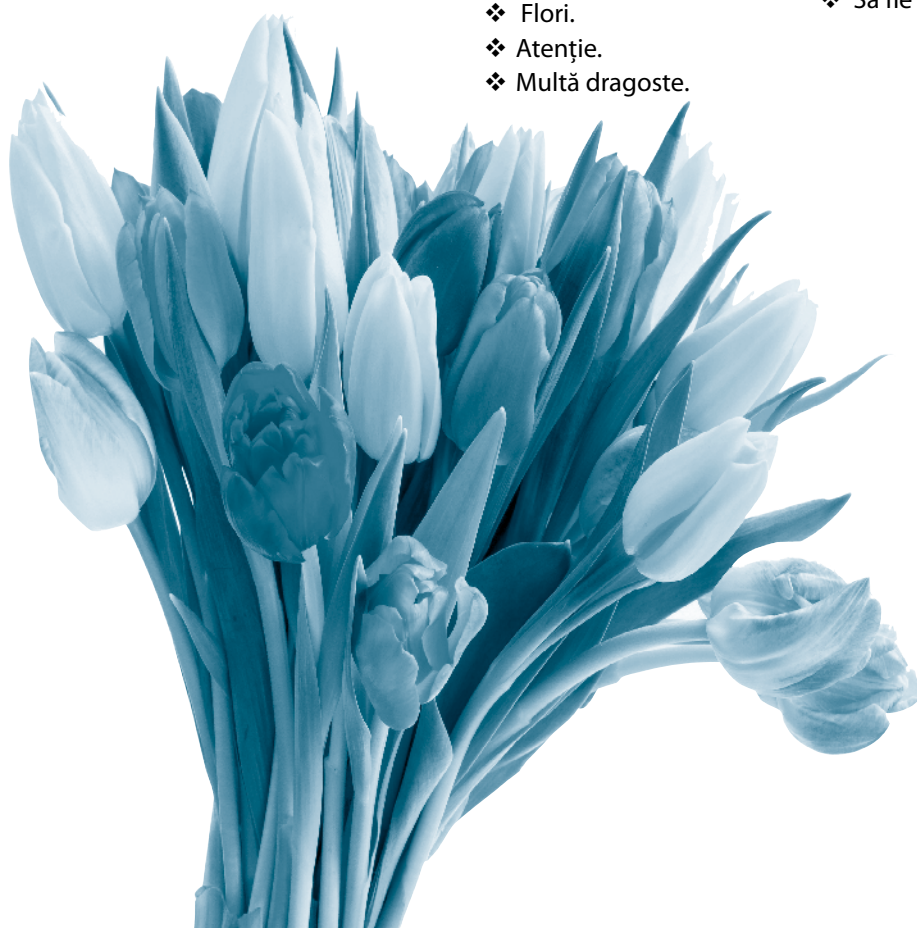
- ❖ Ziua de 8 Martie îmi trezește amintiri frumoase din copilărie, pe când pregăteam felicitări pentru mama și sora mea mai mare. Acestea erau realizate foarte simplu, confecționate din foi și vopsite cu creioane colorate, pe care neapărat era prezentă inscripția 8 Martie. Foloseam culori aprinse pentru a demonstra dragostea luminoasă pe care o purtam în suflet pentru ele.

- ❖ Cel mai frumos cadou a fost un trandafir din caramelă, oferit de persoana iubită.

- ❖ Femeile au nevoie de atenție și dragoste, nimic nu le face mai fericite, nici chiar cadourile cele mai scumpe, cu excepția copiilor, decât timpul petrecut cu persoana iubită.

- ❖ Cu ocazia Zilei Internaționale a Femeilor le doresc să își păstreze instinctul de femeie, care mereu este gata să înfrângă situații dificile; să iubească bărbatul de lângă ea, iar astfel va forma un echilibru al dragostei.

La Mulți Ani, dragi femei!

Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare: realizări și perspective

În acest an ne-am propus să promovăm cât mai mult activitatea științifică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în special a laboratoarelor. Astfel, am vrea să aducem la cunoștința tuturor membrilor comunității universitare care sunt proiectele de cercetare la care lucrează fiecare laborator.

Pentru început am realizat un interviu cu Viorel Nacu, șeful Laboratorului de inginerie tisulară și culturi celulare al USMF „Nicolae Testemițanu”, dr. hab. șt. med., profesor universitar la Catedra de anatomie topografică și chirurgie operatorie.

Stimate Domnule Nacu, Vă rog să ne povestiți despre activitatea Laboratorului de inginerie tisulară și culturi celulare.

Laboratorul a fost creat în 2007 cu susținerea nemijlocită a dlui rector și la inițiativa dlui Pavel Ciobanu. Prima temă studiată aici a fost *Celulele stem în recuperarea țesuturilor scheletice*. S-a început practic de la zero. Primul utilaj a fost procurat din 15 mii de euro oferite de Elveția, în cadrul unui proiect al Fundației Elvețiene de Cercetare SCOPEs, în care ne-a integrat România. Pentru început a fost procurată o hotă, un incubator și o centrifugă, iar alte echipamente au fost achiziționate pe parcurs. Au urmat proiecte precum: *Optimizarea metodelor de separare și crioconservare a sângelui ombilical – sursă de celule stem hematopoietice, Optimizarea obținerii celulelor producătoare de insulină (beta pancreatice) și elaborarea metodelor experimentale de transplantare în diabet de tip I, Eficacitatea celulelor stem în procesul de restabilire a țesutului*, până în 2014, iar din 2015 - am continuat cu *Ingineria tisulară a țesutului hepatic*.

Câți oameni activează în laborator și care este vârsta medie a cercetătorilor?

Acum lucrează 4 persoane titulare și mai sunt vreo 6 prin cumul, adică în jur de 10 angajați. În general toți sunt tineri. Dacă ar fi să-l excludem pe profesorul Ciobanu, care are mai mult rolul de consultant, are peste 80 de ani, atunci cel mai în vârstă sunt eu - 52 de ani. Vârsta medie cred că ar fi de vreo 35 de ani.

Am citit că lucrați la o cercetare privind „construirea” unui ficat artificial. Oferiți-ne mai multe detalii.

Proiectul se numește *Ingineria tisulară în crearea și restabilirea țesutului hepatic*. În cadrul acestei cercetări, am realizat o decelularizare a ficatului și vrem să încercăm să-l reconstituim, deja cu celule stem, hepatocite. Decelularizarea presupune obținerea unei matrice, adică ficatul rămâne așa cum este el, dar nu mai are celule în el, doar structura de collagen. Celulele pacientului trebuie să fie preluate, crescute *in vitro* și plasate în ficatul aflat într-un bioreactor, iar ulterior organul este transplantat pacientului cu propriile celule, nu cu țesut străin cum este transplantul de ficat ca atare. Și nu ar fi rejetele grefei, deoarece celulele sunt ale pacientului, numai carcasa de collagen este străină. Collagenul nu

este așa imunogen ca să reacționeze la el. Ideea este să obținem niște organe care sunt imunologic compatibile cu ale pacientului. Aceasta este decelularizarea ficatului. Metoda, teoretic, ar soluționa problema transplantului. Muncim în echipă. Evident că mai este mult de lucrat...

Ce materiale utilizați pentru cercetare?

Lucrăm cu țesuturi și celule, inclusiv oase. În general, toate tipurile acestea de inginerie tisulară au fost mai mult utilizate pentru os, deoarece este traumatizat mai frecvent și mai greu regenerează. În cercetarea privind restabilirea țesutului hepatic - folosim ficat sănătos de șobolan.

Laboratorul este finanțat de către stat sau activează în baza proiectelor?

Nu este o finanțare directă de stat, ci una din proiecte, așa numitele proiecte instituționale, care se obțin pentru 4 ani. Încercăm să prestăm și servicii contra plată, de cercetare, cum ar fi de cultivare a celulelor, dar până la moment sunt destul de modeste.

Ce se întâmplă în cazul când nu obțineți niciun proiect? Laboratorul își întrerupe activitatea?

Teoretic - da, dar nu am avut situații să nu câștigăm proiecte.

La ce proiecte de cercetare mai lucrați în prezent?

Actualmente în laborator se lucrează la mai multe direcții de utilizare a celulelor stem și a ingineriei tisulare. Mai sunt cercetări efectuate în cadrul Programului de stat *Regenerare prin terapie celulară* (rectorul Ion Ababii este coordonator), unde sunt incluse mai multe proiecte, printre care și *Aplicarea clinică a terapiei celulare în refacerea cartilajului hialin al articulațiilor diartrodiale în afecțiuni*.

Se mai lucrează într-o direcție pentru demineralizarea osoasă, este o metodă cunoscută, dar noi vrem să încercăm demineralizarea osoasă prin electroliză, adică să realizăm o modalitate mai computerizată, nu cea care există - manuală. Este o teză care se finalizează cu utilizarea celulelor stem din dinte de lapte sau primar și din cel matur. Se extrag din pulpa dentară celule stem, dar ele sunt puține.

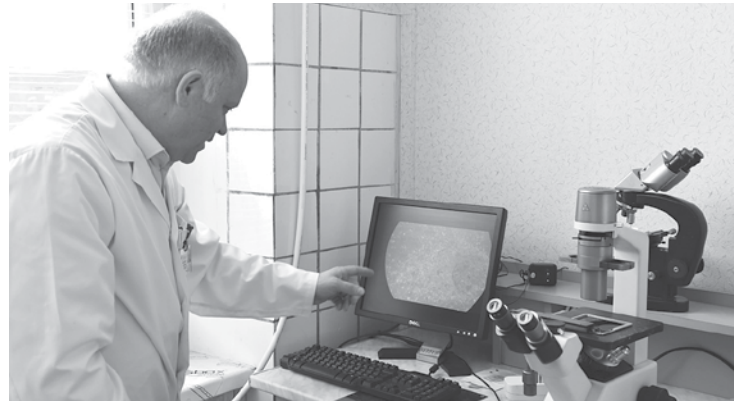
Laboratorul are vreo tangență cu Banca de Țesuturi Umane?

Eu conduc și Banca de Țesuturi

Umane de la Spitalul Clinic de Ortopedie și Traumatologie, care este destinată nemijlocit pentru activitatea clinică. Adică ceea ce se cercetează în laborator se implementează în practică la Banca de Țesuturi Umane.

Cu ce instituții conlucrați la nivel național și internațional?

Conlucrăm cu Universitatea Tehnică a Moldovei, acum facem

un dispozitiv pentru spălarea grefelor. Am avut și două proiecte cu Federația Rusă, în care am testat niște implanturi pentru ortopedie din nichelit de titan.

O colaborare fructuoasă avem cu Facultatea de Biotehnologie de la UMF „Gr. T. Popa” Iași. Între 2007 și 2008 am conlucrat cu un laborator de cercetare din New York. Am efectuat mai multe intervenții cu colegii din Germania, în chirurgia oro-maxilo-facială, aici la noi. Împreună am publicat mai multe articole în reviste științifice cu factor de impact.

Parteneriate foarte active nu sunt, deoarece ceea ce se referă la tehnologii - fiecare se străduie să lucreze separat, pentru că sunt noi și nimeni nu le divulgă. Tot ce este legat de decelularizare și demineralizare nu se arată. E normal pentru că se investesc foarte mulți bani și fiecare dorește să creeze inovații, să fie primii. La ceea ce lucrează echipa tot sunt tehnologii noi și eu sper să aducă și profituri.

Care sunt necesitățile cele mai stringente ale laboratorului?

Sunt două componente legate de ingineria tisulară. Una este matricea pe care trebuie de crescut celule și alta sunt tehnologiile de obținere a celulelor. În ultimii ani se utilizează bioreactoarele. Un bioreactor este asemănător cu un incubator. Incubatoarele avem, dar sunt scumpe și ele. Bioreactorul este computerizat. Dacă în incubator punem anumite cutii pentru cultivarea celulelor și ele stau pur și simplu, în bioreactor - circulă, se simulează corpul uman, se fac comenzi automate de injecție a anumitor factori și astfel pot fi create niște structuri tridimensionale.

Anul acesta preconizăm să

procurăm o imprimantă 3D pentru a face forme (matrice) de structuri tridimensionale și diferite tipuri de țesuturi. Se prindează dintr-un anumit țesut și structură pe care pot fi crescute celule, ca ulterior să fie implantată în organism. Imprimanta permite să faci structuri foarte fine și țesuturi exacte, trebuie doar să-i dai dimensiunile și ți-l face întocmai cum este necesar.

Prin ce metode diseminați rezultatele științifice?

Trist este faptul că suntem nevoiți să mergem la congrese și conferințe din cont propriu. Și acestea costă... Mă strădui să nu merg pur și simplu la congrese, dar să public rezultatele științifice pe care le obținem. Din păcate, proiectele instituționale nu permit acoperirea cheltuielilor de acest gen. Avem vreo 25 de invenții. Publicăm și articole în reviste naționale și internaționale. Avem un articol, scris de echipa laboratorului, publicat într-o revistă cu factor de impact, în România. Recent am prezentat un articol în cadrul unei conferințe la Universitatea Tehnică a Moldovei, care a fost citat în Scopus.

În opinia Dumneavoastră, cât de motivantă și apreciată este activitatea de cercetare în Republica Moldova?

Personal, consider că un laborator este o subdiviziune foarte importantă pentru universitate. Din păcate, activitatea nu este apreciată la justa valoare și nici cercetătorii nu sunt motivați. În ultima perioadă avem mari probleme cu finanțarea. Salariul este foarte mic și cercetătorii îl primesc cu întârziere.

Dacă s-ar restabili Laboratorul Central de Cercetări Științifice și s-ar crea un nucleu din câteva laboratoare bine dotate, știința ar progresa la noi în Universitate și în Moldova. Aceasta ar fi unica soluție, deoarece este imposibil să dotezi bine toate laboratoarele. Este nevoie de foarte mulți bani. Ar fi mai eficient să nu avem dublare de aparatură, să partajăm utilajul de cercetare și să-l utilizăm în comun. Tot utilajul, în principiu, în 5 ani se învechește. Ceea ce se referă la utilajul costisitor de diagnostic sau de efectuare a diferi-

tor teste mai fine - acesta trebuie să lucreze. Nu trebuie să lucreze o dată în săptămână, câte o oră. Trebuie să lucreze de dimineața până seara, ca în 5 ani să se recupereze investițiile și să aducă și rezultate. O problemă în cercetare sunt și consumabilele. Cumpărăm echipament performant, dar nu ne permitem consumabile în cantități mari pentru că sunt foarte scumpe.

O altă problemă sunt cadrele. Eu tot timpul m-am străduit să angajez persoane tinere, competente și care cunosc engleza. Se întâmplă că timp de vreo 3 ani îi pregătești și când încep a lucra de sine stătător - pleacă, în special peste hotare. Întotdeauna am avut o echipă bine pregătită.

Considerați că principalul motiv sunt salariile mici?

Dacă ar fi o remunerare bună, eu nu cred că cineva ar pleca. Probabil și situația psihologică generală, tot ce se întâmplă în jur - tot apăsător mult.

Din proiectele de cercetare realizate pe care-l considerați cel mai grandios?

Cel mai interesant pentru mine a fost stagiul în Statele Unite ale Americii. Acolo într-adevăr se face cercetare fundamentală. Investițiile în știință sunt colosale. Cu toate că laboratoarele erau bine dotate, dacă se întâmpla că aveam nevoie de careva reactive care lipseau, scriai o cerere și într-o zi-două aveai reactivul dat. Într-un articol se investește cca 100 de mii de dolari. Evident că nu poți să faci cu bani foarte puțini lucruri mărețe. Da, noi facem cercetare fundamentală, într-un fel, dar oricum nu la nivelul de acolo. Toate cercetările fundamentale necesită investiții, în special cele genetice. Aici, noi încercăm să facem o cercetare mai mult aplicativă. Aceasta ne permite cu resurse mai mici să realizăm ceva care poate fi implementat.

Care sunt proiectele de viitor?

Îmi doresc ca laboratorul să fie autorizat, să putem elabora produse finale: aceleași grefe pentru stomatologie și să demineralizăm grefe osoase. Din echipament avem nevoie de: utilaj pentru liofilizare, ambalare, sterilizare, care ar permite de a face niște grefe care pot fi comercializate. Cu celulele stem, de asemenea, se poate de cultivat celule pentru fiecare pacient și de oferit servicii contra plată. Acestea ar permite ca laboratorul să fie finanțat mult mai bine și cercetătorii să aibă un salariu mai decent.

Vă mulțumim și vă dorim noi performanțe în activitatea de cercetare!

Interviu realizat de Silvia Ciubrei

Basorelieful ilustrului chirurg Pavel Bîtcă la Spitalul Clinic Republican

Una dintre personalitățile remarcabile care s-au evidențiat pe parcursul vieții prin profesionalism, atitudine conștiințioasă, dăruire și sacrificiu a fost regretatul chirurg Pavel Bîtcă. În cinstea Domniei Sale, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a inaugurat un basorelief la Catedra de chirurgie nr. 2 de la Spitalul Clinic Republican.

La ceremonie a participat și Olga Cernetchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ al USMF „Nicolae Testemițanu”, care a menționat că Pavel Bîtcă a contribuit la dezvoltarea învățământului superior medical, dedicându-și practic întreaga carieră instituției noastre, unde a reușit să

atingă toate treptele ierarhice posibile. „Gradul înalt de responsabilitate și activitatea Domniei Sale a fost de o valoare incontestabilă. S-a caracterizat printr-un potențial intelectual și o conduită profesională deosebită, iar realizările sale în domeniul științific și didactic sunt binecunoscute. A scris peste 200 de publicații în domeniul chirurgiei”, a accentuat prorectorul Olga Cernetchi.

Vladimir Hotineanu, profesor universitar la Catedra de chirurgie nr. 2, a relatat câteva pagini din viața și activitatea chirurgului Pavel Bîtcă și a subliniat că: „Noi, care suntem continuatorii acestei catedre pe care a fondat-o profesorul Pavel Bîtcă, îi suntem recunoscători pentru că mereu a susținut gene-

rația tânără și întreaga societate a chirurgilor, punând bazele medicinei moderne și a chirurgiei în Republica Moldova”.

La rândul ei, academiciana Eva Gudumac, prezentă la ceremonie, a îndemnat discipolii să țină veșnică vie amintirea îndrumătorului său.

Pavel Bîtcă, dr. hab. șt. med., fost șef catedră Chirurgie nr. 2, cavalier al „Ordinului Republicii”, s-a născut la 5 octombrie 1927 în orașul Chișinău. Cea mai mare parte a vieții și-a consacrat-o medicinei, urmându-și vocația de chirurg. În această perioadă, și-a perfecționat măiestria pedagogică și profesională, urcând treaptă cu treaptă de la asistent, conferențiar, până la profesor universitar și șef catedră.

Pe parcursul a peste 6 decenii de activitate rodnică în Universitatea noastră, profesorul Bîtcă s-a manifestat ca un excepțional pedagog, educator, clinician și manager. A acordat o atenție deosebită activității științifice. Rezultatele cercetărilor au fost reflectate în cca 200 de lucrări științifice și metodico-didactice în domeniul patologiei chirurgicale, inclusiv monografii, manuale, îndrumări metodice, articole de o certă valoare științifică, înalt apreciate în țară și peste hotare. Acestea au fost aplicate, ulterior, în practica chirurgicală. Reflecțiile profesorului Bîtcă privind chirurgia vaselor periferice reprezintă un deosebit interes și sunt folosite ca material didactic în procesul de studii. Sub îndrumarea savantului

Pavel Bîtcă au fost susținute 7 teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale.

Profesorul Pavel Bîtcă a realizat primele operații pe vase sangvine, a organizat prima secție specializată în patologia vaselor în cadrul Spitalului Clinic Republican, printre primii din țară a introdus în practica chirurgicală tratamentul deschis al peritonitelor grave, fapt ce a condus la diminuarea mortalității bolnavilor cu astfel de afecțiuni.

Activitatea multilaterală și prodigioasă a profesorului Pavel Bîtcă a fost înalt apreciată cu medaliile „Meritul civic” (1995) și „Nicolae Testemițanu” (2012), ordinele Дружба народов, „Gloria muncii” și „Ordinul Republicii”, titlul onorific de „Lucră-

tor Emerit al învățământului superior din RSSM”, numeroase diplome de onoare ale Guvernului, Ministerului Sănătății și ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Fiind un Om de o deosebită cultură și inteligență s-a dedicat activității sale până la sfârșitul vieții, plecând spre cele veșnice în ziua de 13 iunie 2014. În acest an, regretatul chirurg ar fi implinit 90 de ani.

Julia Popov: Pasiunea pentru volei mi-a intrat în sânge

„Adevăratele femei sunt acelea, a căror prezență te face să uiți de probleme, idei, neliniști universale și chinuri metafizice”.

Emil Cioran

Grațiozitate și delicatețe - aceste trăsături indisolubile ale reprezentantelor sexului frumos au fost demonstrate încă o dată în plus, și anume, de lotul feminin de volei al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” prin prezența și prestația reușită în partida susținută cu echipa Speranța-2 de la Școala Sportivă din

Chișinău, meci din cadrul Campionatului Național.

Am ajuns la spațioasa sală a Centrului Sportiv „Speranța” înainte de începutul meciului. Fetele erau antrenate în exerciții de încălzire, pentru a recăpăta forma necesară de joc. Ne-am propus să o cunoaștem pe cea care stă în spatele acestor performanțe - antrenora echipei universitare, Iulia Popov.

În toate prestațiile Dumneavoastră sportive, am avut ocazia să vă observăm mai întâi evoluția ca jucătoare, apoi, peste ani, în calitate de antrenore. În ambele ipostaze am descoperit aceeași dăruire, responsabilitate, exigență, îmbinate cu tact și atitudine prietenească pentru colege sau discipole. Să înțeleg că este un crez cristalizat de-a lungul anilor sau un stil de viață?

Iulia Popov: Și una și alta. Pasiunea față de volei a încolțit din fragedă vârstă. Acest gen de sport, elegant, mi-a intrat în sânge, devenind preferatul meu și al familiei noastre. Deoarece sora mai mare a lucrat antrenore la Școala Sportivă din Telenești, eu și o altă soră practicam voleiul și baschetul încă din școală. În volei m-am specializat mai mult în anii de studenție la Institutul Național de Educație Fizică și Sport.

Care au fost factorii ce v-au motivat să activați în calitate de antrenore la formația Universității noastre, reieșind din faptul că programul de studii e supraîncărcat, iar medicinistele au puțin timp pentru antrenamente și competiții?

Iulia Popov: Se vede că interesul și pasiunea pentru această probă m-a făcut să risc într-un fel. Însuși profilul

instituției m-a atras, de a forma specialiști pentru sistemul de sănătate din țară, iar sănătatea și sportul s-au aflat mereu în armonie și cine dacă nu medicii trebuie să fie exemplu în promovarea modului de viață sănătos. Ce-i drept, nu e ușor de asigurat prezența tuturor voleibalistelor la unele meciuri, dar discutăm cu profesorii și când e posibil, le permit fetelor să se sustragă de la ore. Fiecare înțe-

Pe scurt despre volei

Referindu-ne laconic la desfășurarea partidei de volei din cadrul Campionatului Național, putem spune că a fost una bogată în faze spectaculoase. Ce-i drept, în primul set s-a observat amprenta Școlii Sportive, unde se antrenează „Speranța-2”. Liceenele au început partida mai sigure în acțiuni; volens nolens se simțea pregătirea lor tehnică mai

lege importanța competiției și poartă o anumită responsabilitate, mai ales că realizările din sport aduc un plus de imagine instituției.

superioară. Acest factor le-a permis să câștige primul set cu o diferență de 4 puncte. În continuare însă, la indicațiile antrenorei, medicinistele s-au mobilizat și au întors situația în

favoarea lor, dominând până la finele meciului.

Scorul de 3-1 aduce formației USMF „Nicolae Testemițanu” trei puncte prețioase, care îi dau posibilitatea să depășească în clasament echipele Speranța-2 și UTM-Politeh, obținând astfel șansa de a se califica în faza play-off a campionatului. Victoria concludentă cu scorul de 3-0 în fața echipei UTM-Politeh a și calificat medicinistele în faza decisivă. În primul meci din play-off au jucat în compania campioanelor entităților țării - voleibalistele de la USM. Având o prestație reușită, fetele de la Medicină au jucat la egal cu cea mai puternică echipă la ora actuală, cedând, totuși cu scorul de 2-3. La 7 martie echipa noastră va găzdui meciul retur cu USM. Le dorim baftă!

Sportivele au declarat unanim că succesul se datorează în mare parte îndrumărilor și susținerii antrenorei - Iulia Popov.

Olga Neamțu, rezidentă: „Doamna Iulia Popov, pe lângă faptul că e un bun pedagog, este pentru noi ca o mamă, a cărei privire emană bunătațe. Când greșim, ne îndeamnă să

fim atente, să ne concentrăm pentru a îmbunătăți jocul, iar toate acestea le face cu mult tact”.

Olga Rusnac, studentă în anul IV, Facultatea de Stomatologie: „Ne tratează cu atenție ca pe copiii ei. Face tot ce e posibil ca să ne asigure cu cele necesare. Dacă e cazul, se adresează și administrației Universității”.

Eugenia Bejan, liberoul echipei: „E o persoană de o sensibilitate și finețe rară, încât te pierzi cu firea când se întâmplă să greșești și în ochii ei deslușești o dojană blajină”.

Admirând acțiunile grațioase ale sportivelor, nu poți trece cu vederea beneficiile voleiului pentru organism. Sportul practicat sistematic dezvoltă diferite grupe de mușchi, asigurând vigoare, frumusețe și bună dispoziție - adică sănătate. Voleibalistele USMF „Nicolae Testemițanu” sunt un exemplu de eleganță sportivă și le aducem mulțumiri pentru toate eforturile depuse în lumea sportului, care contribuie nemijlocit la creșterea imaginii instituției noastre!

A dialogat:
Traian Musteață

Premieră!

Turneul internațional de badminton la USMF „Nicolae Testemițanu”

Cei mai buni jucători de badminton din nouă state europene s-au reunit la Chișinău în cadrul unui turneu internațional. Competiția a avut loc în perioada 27-29 ianuarie curent și a fost organizată sub egida Federației de Badminton din Republica Moldova. Ajuns la cea de-a IV-a ediție, turneul cu genericul Iarna Chișinău, 2017 s-a desfășurat în incinta Complexului Sportiv Universitar al USMF Nicolae Testemițanu.

Competițiile au decurs la cel mai înalt nivel și au constituit un test de verificare a potențialului de joc și un schimb de experiență util pentru fiecare. Colegiul de arbitri a remarcat pregătirea tehnică a jucătorului Iurii Treșenco din Ucraina, care a fost declarat campion în grupa de vârstă 45+ ani. Dintre reprezentanții USMF „Nicolae Testemițanu”

s-a evidențiat Nicoleta Scutaru, rezidentă la Stomatologie, care a demonstrat un joc ex-

curile trei, în categoriile XD B și WD. La aceeași grupă de vârstă Alexei Bojonca a ocupat

celent și a cucerit titlul suprem al turneului la categoria WS, grupa C. Colegul său de facultate, Mihai Guțuțu s-a situat pe locul doi în categoria WS C. La nivel a fost și prestația angajaților Universității: Anatolie Scorpan, campion la categoria MD 65+, Svetlana Miron, locul secund în categoria 45+ și lo-

locul secund, iar Marian Stan a obținut medalia de bronz. Alina Popa din Iași a concurat în componența unei finale mixte internaționale, în cadrul căreia au mai evoluat sportive din Grecia, Ucraina, Bulgaria și Republica Moldova.

„Apreciam faptul că din an în an crește numărul par-

ticipanților la un astfel de turneu. Dacă la prima ediție au fost 50 de concurenți, apoi la actuala s-au prezentat 180 și ar fi de dorit, ca pe viitor, să fie incluse și în circuitul european”, a sugerat șeful Catedrei de educație fizică, Marian Stan, unul dintre inițiatorii și organizatorii competiției și președintele Federației de Badminton din Republica Moldova.

Atmosfera caldă a competițiilor și buna dispoziție a participanților la turneu se datorează în mare măsură condițiilor optime create pentru desfășurarea la nivel a întrecerilor - terenuri bine amenajate, arbitri competenți și obiectivi ș.a. Meciurile au fost marcate de prestația bună a concurenților care au reușit să depășească toate recordurile stabilite la edițiile anterioare. Pentru prima dată la întreceri s-au

prezentat și șase jucători din Târgu Mureș, România. Vasile Țipoș, membru al delegației române, a menționat că badmintonul i-a oferit oportunitatea să-și realizeze încă un vis - să vadă orașul

Ucraina și Republica Moldova.

La inaugurarea turneului a fost organizată și o expoziție de obiecte realizate de meșteri populari din țară. Astfel, oaspeții au avut posibilitatea să cunoască unele îndelet-

Chișinău. În concurs s-au înscris redutabili sportivi, sosiți din 9 state europene, printre care: Grecia, Turcia, Bulgaria, România,

niciri și tradiții ale neamului nostru.

Fotografii:
Federația de Badminton din Republica Moldova

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:
Silvia CIUBREI Alina TIMOTIN
Larisa BRATCO Inga MUSTEAȚĂ Traian MUSTEAȚĂ
Irina PASNICENCO
Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatii publice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com. 2302
Tiraj 1000 ex.

Ziarul este înregistrat la Ministerul Justiției al RM cu nr. 184 din 18.03.2005